జఘన సుందరి

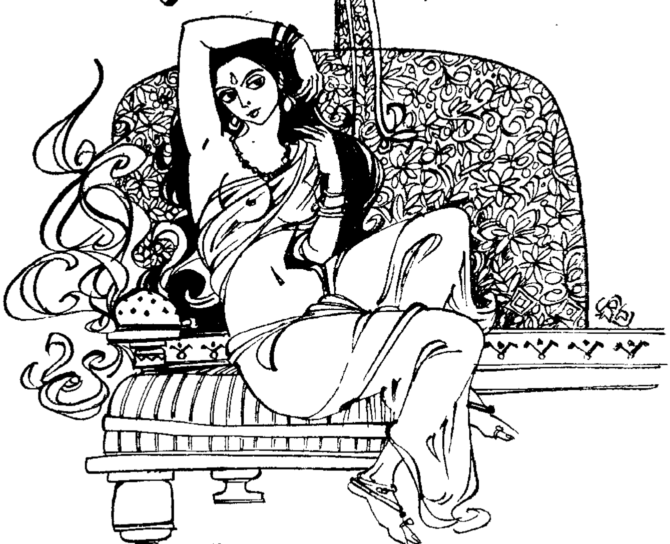

జి.వి. కృష్ణారావు

"ఎంతసేపు?"

"ఇంకా ఎంతసేపు?" నిట్టూర్పు. గాజుల గలగలలు.

"ఏమి చేస్తున్నాడో?"

"నా కెలా తెలుస్తుంది నందా?" అన్నది సుందరి - పులకలు మొలకలెత్తించే కలకంఠంతో.

నందుడు బండితొట్లో కూర్చుని ఎడ్లకొమ్ముల సందుగుండా చూస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడూ చూడనట్టుగా చూస్తూవున్న సుందరి చూపులు నందుని వీపుమీద, కండలు తీరిఉన్న బుజాలమీద గిలిగింతలు పెడుతున్నాయి. అతడు భయపడుతున్నది కాస్తా జరిగింది. ఆవిడ పేరున పిలిచి "నాకెలా తెలుస్తుంది?" అన్నది. 'అతడేం చేస్తున్నాడు' అంటే సరిపోయేది. అలా అనలేదు. "కృష్ణశర్మ ఏంచేస్తున్నాడు?" అని అడిగింది. "నాకూ విడ్డూరంగానే వుంది. నా వైపు తిరిగి నువ్వు అడగకపోతే నేనే నిన్ను అడిగేదాన్ని."

నందుడికి ఆశ్చర్యం కలిగింది. కృష్ణశర్మ ఆలస్యం చేయటమేకాదు, అతని భార్య వ్యర్థపదాలు కూడా వాడుతూ వుంది. "అనవసర ప్రసంగంలోకి

దిగుతానేమో? నోరుజారి పేరున పిలుస్తానేమో. ఈ కంఠంలో ఏమి మ్రోగు తుందో?" ఈ భావాలు అతనిని మాట్లాడనీలేదు.

కొంత సేపటికి ఆవిడే ప్రారంభించింది.

"ఇదుగో, నువ్వు పోయి ఆయనగారు ఎక్కడున్నారో చూసిరా. తపస్సమాధిలో వుండే ఆ చేతులతో ఒక్కసారి కుదిలించి మత్తుకదిపి మరి లాక్కొని రావాలి. ఇక్కడెంతసేపు కూర్చునేటట్లు? ఆయనకు క్రిందుమీదులు తెలియటంలేదు. ఎంత పొద్దెక్కింది? ఎంత పొద్దెక్కింది? అసలు దారి తప్పటంతోనే బోలెడు ఆలస్యమైంది. పైగా ఇదొకటి. మా అమ్మా నాన్నావాళ్ళు నాకోసం ఎంతగా కాళ్ళు తొక్కుకుంటున్నారో! ఆ దేవాలయంలో కూచొని యీ ప్రపంచాన్నే మరచిపోయినట్లుంది. కాస్త మందలించి తీసుకురా. అతనికన్నా నీవు బలవంతుడివి కదా!"

"ఓ! ఇప్పుడే తీసుకొస్తాను. కాని, బలంతో అవసరమేముంటుందిలే. ప్రొద్దెక్కుతున్న సంగతిని ఒకసారి జ్ఞాపకంచేస్తే చాలు. అతడే త్వరపడి వస్తాడు అసలు దారితప్పడానికి నేనే కారణమనుకో, నేనే వెళ్ళి తీసుకొద్దామనుకొంటున్నా. కాని, ఒకతెవే యీ బండిలో కూచోటం కష్టమేమోనని సందేహించా. అయినా ఎంతసేపు పడుతుందిలే," అని నందుడు పగ్గాలు తొట్లో పడేసి కిందికి దిగి దేవాలయంవైపు బయలుదేరాడు.

దారిపక్కనే చిన్న కొండవుంది. పైకి వెళ్ళిపోవటానికి మెట్లున్నాయి. అతడు చరచరా ఒక అయిదు నిమిషాలు మెట్లెక్కేటప్పటికి చదునైన ప్రదేశం కనిపించింది. ముందు కొయ్య ధ్వజస్తంభం. దాని కెదురుగా ఆ కొండలో మలిచిన దేవాలయం. ద్వారానికి ఇరుప్రక్కలా రాతితో చెక్కిన సింహాలు కరవ వస్తూ వున్నాయి. అతడు లోపలికి వెళ్ళాడు.

ఆ ప్రదేశ వైశాల్యం, ప్రశాంతత అతనిని ఒకసారి చుట్టూ కలామెలా చూచేటట్లు చేశాయి. ఏ శిల్పుల ఉలులు ఎన్నేళ్ళు తపస్సుచేశాయో! గోడలమీద ప్రతిమలు ఒకటా రెండా! మానవుల శల్యాలు, కంకాళాలు, స్వేదబిందువులు, అశ్రుకణాలు, రక్తస్రవంతులు, కామ క్రోధ మద మాత్సర్యాలు, నైరాశ్యం, కామినీ కాముకుల వియోగం, రసాభాస, దారిద్ర్యం, జఠరాగ్ని, వార్ధక్యం, రోగం, మృత్యువు ఒకటేమిటి జీవితమంతా అక్కడ ఒక్కసారి ప్రత్యక్షమౌతూ వుంది. నందుని గుండె ఒక్కసారి ఝల్లుమంది. ఎన్నడూ అతడు

జీవితాన్ని గూర్చి సమగ్రంగా ఆలోచించలేదు. కలలో కూడ అతనికి కనిపించ లేదు.

అతడు గర్భగుడివైపు సాగారాడు. అతనికి పాతాళలోకాని కెళ్ళుతున్న ట్లయింది. మళ్ళీ అతడు మెట్లు దిగుతున్నాడు. కాలు జారింది. అతని చేతులు అతనికి తెలియకుండానే ముందున్న విగ్రహాన్ని ఆదుకొన్నాయి. రక్తవాసనలతో అతని తల దిమ్ముమంది. దిగాలుపడి ముందుకు చూచాడు.

రెండు నిలువుల భీకర విగ్రహం. దేవాలయంలోకివచ్చే వెలుగునంతా లాగు కొని ప్రకాశిస్తూవుంది. కాళి! ఆ నాలుక—వేలాడుతున్న ఆ నాలుక- ఎంత భయంకరంగా వుంది? పీల్చిన పచ్చినెత్తురు బొట్లు ఆ నాలుకనుంచి జారు తున్నాయా? చన్నులంతా రక్తమే. తొడలంతా రక్తమే ఆపాదాలు -ఆ అరు ణారుణ పాదాలు —అదంతా పారాణా? ఆ రక్తంపారాణి ఆ మృదుపాదాలకు ఎంత క్రౌర్యం! ఎంత కాఠిన్యం! ఎన్ని శిరస్సులు నుజ్జునుజ్జై మేదో మాంసా లను వెళ్ళగ్రక్కాయో! ఆ శిరస్సులలోని కనులు దేవి పాదస్పర్శకు పార వశ్యంపొంది ముకుళించాయా?

అదేమిటి? ఎముకలు—పుర్రెలు-తెగిన కాళ్ళు చేతులు అలంకారాలా? ఢమరుక, శంఖం. చక్రం.ఖడ్గం. కుంతం. ధనస్సు. ఒకటి రెండు. నాలుగు. ఎనిమిది. పది, ఇరవై. ముప్పై. వేయికి పైగా ఉన్నాయి. ఆ చేతిలోనిది కపాలపాత్రేనా? ఘోరం!

అతనికళ్ళు గిర్రున తిరిగాయి. ప్రక్కకు తిరిగాడు. తెగిఉన్న మేకల తలలు రక్తాన్ని ఇంకా ఓడుస్తూనే వున్నాయా? అతని హృదయం దడదడా కొట్టుకోసాగింది. కళ్ళు భయంతో వెదికాయి. ఎవరికోసం?

ఒక్కసారిగా వెర్రికేక పెట్టాడు. రెండుచేతులతో విగ్రహాన్ని గట్టిగా కావ లించుకొన్నాడు. అతని స్నేహితుని మొండె మొకచోట, తల మరొకచోట పడి ఉన్నాయి. అతని కన్నులు గట్టిగా మూసుకుపోయాయి. అతిప్రయత్నంమీద మళ్ళీ కన్నులు తెరచుకొన్నాయి. శరీరం ఒక్కసారి కంపించిపోయింది. పెదవులు మాత్రం మిత్రునికోసం అస్పష్టంగా పలవరించాయి. మిత్రుని కళేబరం దగ్గరకు వెళ్ళటానికి ప్రయత్నించాడు. కాని, కాళ్లు సాగితేనా? మిత్రుని తల దగ్గరకు పోవాలో మొండెం దగ్గరకు పోవాలో అతనికి తోచలేదు. దేన్ని కౌగిలించుకొని ఏడవాలో తెలియని అయోమయ స్థితిలో పడ్డాడు. చిట్టచివరకు తలదగ్గర చతికిలబడ్డాడు. అతని కన్నీళ్లు మిత్రుని శిరస్సును తడుపుతూ

వున్నాయి. అతని చేతులు మొండాన్ని స్పృశించాయి. కాసేపు తలవైపు, కాసేపు మొండెంవైపు చూచాడు.

"ఎంతపని కొడిగట్టావు! చేతులార నిండు ప్రాణాలను తీసుకోటానికి ఎలా సాహసించావు? ఎంతపని చేశావు? ఈ కర్మ నీ కెందుకు వచ్చింది? ని న్నెవరూ ప్రోత్సహించలేదే! ఎంత చులకనగా ఎంత తేలిగ్గా ప్రాణాలు తీసుకొన్నావు? ఇంత వరకు నీ ప్రతిభకు మెచ్చుకుంటూ వచ్చాను. ఇప్పుడు నీ శరీరాన్ని కూడా మెచ్చుకోవాలి? ఇలాంటి కార్యాన్ని ఎవరు చేయగలరు?

"ఇంత పనికి తలబడ్డావంటే, నీ హృదయంలో ఎంతటి దారుణ సంగ్రామం జరిగిందో! ఔదార్య నైరాశ్యాలు హృదయంలో ఎంతటి ప్రళయతాండవం చెయ్యకపోతే, యీ పనికి పూనుకుంటావు! ఘోరం. ఘోరం!

"నిజం చెప్పు—నావల్ల దోషమేమన్నా వుందా? నా చేతలేకాక, నా బ్రతుకే నీ మృతికి కారణమైందా? నీవు ఆలోచించినట్లే ఆలోచిస్తే ముఖ్యంగా నేను నజీవంగా వుంటమే దోషమేమో ననిపిస్తూవుంది. మానవుడు తన చర్యలను మానుకోవచ్చు. అంతకన్న అతడు ఏమిచేయగలడు?

"సాధ్యమైనంతవరకు మాట్లాడకుండానే వూరుకొన్నాను.అనవసరంగా ఒక్క మాటకూడా మాట్లాడలేదు. ఆమెతో మాట్లాడినప్పుడు కూడ పేరెత్తి మాట్లాడలేదే! నాకు నా అంతరాత్మే సాక్షి. మరెవ్వరూ లేరు. నీయందు ఆమెకు అసంతృప్తి, కోపం కలిగినప్పుడు కూడా ఆ అవకాశాన్ని వినియోగించుకొని ఆమె మనస్సు విరచటానికి ప్రయత్నించలేదు. అసలు నేను జీవించటమే దోషమైనప్పుడు నేనెన్ని చెప్తే మాత్రం ప్రయోజనమేముంది? ఆనాడే అరణ్యానికి వెళ్ళి తపస్సు చేసుకోవలసింది. నీతో చెప్పకుండానే వెళ్ళిపోవలసింది. ఇలా తపస్సుకు వెళ్ళిపోకుండా వుండటం తప్పే. నేను ఒప్పుకుంటాను. కాని నీవు మాట మాత్రం అని వుండగూడదా? నేను తప్పకుండా అరణ్యానికి వెళ్ళిపోయేవాణ్ణికదా! ఇలా చేతులార తలను కోసుకోకముందు నాతో చూచాయగానన్నా ఎందుకనలేదు? మనం పరస్పరం ఎన్నిసార్లు హృదయాలను విప్పుకొని మాట్లాడలేదు? ఒకసారి కాకపోతే ఒకసారైనా హెచ్చరించి వుండగూడదా? ఇప్పుడంతా మించిపోయింది. చడీచప్పుడులేకుండా ఘోరంగా చెయ్యవలసినంత పనీ చేశావు. నువ్వు చూపినదారి వుండనే వుంది. సత్తువలేని నీ చేతులు చేసిన పనిని బలిష్ఠమైన నాచేతులు చెయ్యలేవా? నా చేతులు చెయ్యలేవని నీవు

అనుకొని వుండవు. నిన్ను విడిచి బ్రతుకలేనని కూడా నేను చాలాసార్లు నీకు చెప్పాను.

"తెలిసితెలిసి ఇంత దారుణకృత్యానికి తలపడ్డావు. నేనేమి తప్పుచేశాను? ఆనాడు అవివిక్త ప్రదేశంలో ఆ నది ఒడ్డున వున్న దేవాలయందగ్గర ఆమె నగ్నశరీరాన్ని చూశాను. అది తప్పా? ఆ పని నువ్వూ చేశావు. నాకు వికారం కలిగినమాట నిజమే. నీవు మందలించావు కూడా. అయితే నువ్వు మాత్రం -నీ మందలింపులోనే నీ హృదయం ఖంగున మోగింది.

మళ్ళీ ఆమె ముఖాన్ని చూచాను. చప్పున జ్ఞప్తికి వచ్చింది. నగ్నంగా ఉండటంవల్ల ఆమెను వెంటనే గుర్తించలేకపోయాను. ఆమె పేరు సుందరి. చంద్రవర్మ కూతురు. పెళ్ళికాలేదు మా మేనమామల వూరే. అప్పుడే నీతో చెప్పాను, ఒక నోముకు ఆమె ఉయ్యాల ఊగవలసి వచ్చింది. అప్పుడు నేను వూళ్ళోనే వున్నా. ఆమెకు వరసైనవాళ్ళంతా ఆమెను ఆకాశాన్ని తన్నేట్లు ఊపాలని నన్ను పట్టుపట్టారు. ఈ చేతులతోనే రెండు తాళ్ళకువేసిన ఆమె వుయ్యాలను గట్టిగా వూపాను. ఎంత ఎత్తుపోయింది! కెవ్వుమని అరిచింది. నిజంగా భయపడిందేమో లేక నన్ను ఉలికించాలనుకుందో! మరి నేను వినిపించుకోలేదు. ప్రక్కవాళ్ళు నన్ను ఊరుకోనిస్తేనా. నేను ఊపు ఎక్కువ చేశాను.

నాలుగయిదు ఊపులయ్యాయి. ఐదో వూపుకు ఉసీ తెచ్చుకోటానికి కాలుముడిచి రంయ్యని వెనక్కి వచ్చినప్పుడు ఆ అందె కాలుతో ఘల్లున ఒక్క తన్ను తన్నింది. ఆ తన్నుతో నేను చతికిలబడ్డాను. కథంతా నీతో చెప్పాను. నీలో నాపట్ల ఈర్ష్య, అసూయ క్రమక్రమంగా అభివృద్ధిచెందాయి కామాలు. నాకెలా తెలుస్తుంది? ఈ సంగతంతా నాకు తోచనేలేదు. స్నేహితుడవని దాచకుండా చెప్పాను. అవును, ఆ అమ్మాయిని నీవు పెళ్ళిచేసుకొంటారని నేను కలగన్నానా? ఆనాడు ఆ నగ్నశరీరాన్ని చూసి నేను వికృతి పొందితే తప్పని నన్ను మందలించావు. సౌందర్యాన్ని నిర్లిప్తతతో ఆస్వాదించాలన్నావు. దానిని బట్టి నీవు ఈర్ష్యపడుతున్నావని ఎలా అనుకోను?

"తరువాత కొన్ని రోజులకు వచ్చి ఈ తపన భరించలేను. నాకు చితిని పేర్చిపెట్టు. ఆ అగ్నిజ్వాలలో ప్రాణాలు విడుస్తాను. ఈ తపనకంటే అగ్ని జ్వాలలే చల్లగా ఉంటాయి" అన్నావు. నిన్ను అనేక విధాల బుజ్జగించాను. ప్రాధేయపడ్డాను. ఎన్నో చెప్పాను. అప్పుడు బయటపెట్టావు. ఈ సుందరి నాకు కావాలన్నావు.

''నేను నిన్నేమీ అనలేదు. నా ఈర్ష్యను, నా ప్రేమను, నా అహంతను— సర్వం నీ కోసం త్యాగంచేశాను. నా ముక్కును పగలదన్నిన ఆ సుందరిని నీకు పెండ్లిచేశాను. ఇదంతా నీకు తెలిసిందే. నా మీద నీకు ఈర్ష్య దేనికి? కోపం దేనికి? నా తప్పు ఏముంది?

"ఆమెను ప్రేమించానంటావా? నీవు ఆమెను ఎరుగక ముందు, నీవు పెళ్ళి చేసుకోకముందు నేను ఆమెను ప్రేమించి ఉండవచ్చును. కానీ మీకు దాంపత్యమేర్పడింతరవాత నేనామెను కాంక్షింపలేదు. నా కోర్కె లన్నిటినీ ఒక్కసారి చంపుకున్నాను. నీ శిరస్సుతోడు. కలలో కూడా మీకు పెళ్ళిఅయిన తరువాత ఆమెను తలవలేదు. ముమ్మాటికీ తలవలేదు. ఇక నా తప్పు ఏమిటి?

"ఈమెతో ఊళ్ళోకి వెళ్ళితే లోకం ఏమంటుంది? సుందరికోసం నేను నిన్ను చంపానంటుంది. ఇలాంటి లోకానికి నా మొగమెలా చూపించేది? అసలు హృదయంలో ఏ మూలనైనా ఇలాంటి కోర్కె లవలేశమైనా ఉంటే యిలాంటి నిందను భరించవచ్చును. నాకే యిది దుర్భరమైనప్పుడు నేనెలా భరించేది? అసలు నీకోసం, నీ సాన్నిధ్యంకోసం కదా నేనింత చేసింది? నీవు లేక నేను బ్రతక లేను. బ్రతకలేనని నీతో చెప్పాను. సరే, నీవు చూపించిన దారి నాకు ఉండ నేవుంది. నేనూ నీతోనే వస్తాను."

నందుడు అప్పుడే బిగుసుకుపోతున్న కృష్ణశర్మ చేతిలోనుంచి కత్తి తీసుకొని తల నరుకుకున్నాడు. మొండెం మిత్రుని మొండెంమీద పడింది. తల ఎగిరి దూరంగా పడి కొట్టుకుంటూవుంది. చిమ్మిన గొట్టంతో చిమ్మినట్టుగా రక్తం ఎగ జిమ్మి వడియలు కట్టసాగింది.

*　　　　*　　　　*

బండిలో కూర్చున్న సుందరికి నిమిష నిమిషమూ దుర్భరమౌతూ వచ్చింది. అంతకు ముందు నందుని వీపన్నా చూస్తూవుండేది. ఇప్పుడు అదికూడలేదు. అందువల్ల నిమిషాలు యుగాలుగా కనిపించసాగాయి. మామూలు ప్రమాదాలలో ఏదైనా ఒకటి జరిగివుంటుందేమోనని ఆమె అనుకున్నది కాని, కంఠాలు తెగి ఉంటాయన్న ఊహే ఆమెకు తట్టలేదు. అసలు ఆ భావమే ఆమె భావనకు అతీతం. విసుగుదలతో సుందరి బండి ఒసిక్రను ఒక తన్ను తన్నింది. అవి ఎడ్లు కాబట్టి నెమరువేస్తూ చెట్టు నీడను కాలు కదలించకుండా అలాగే నుంచున్నాయి.

"అబ్బబ్బ! యీ మగవాళ్ళంతా ఒకటే ఒకటే. మచ్చు. ఎవరినీ నమ్మటానికి వీలులేదు. ఒకాయన దేనికి వెళ్ళాడో తెలీదు. ఇంతవరకూ అంతులేదు. ఆయన కోసం మరొకరిని పంపితే, అతని అయిపే లేదు. ఈ చెట్లమధ్య యిలా ఒంటరిగా తగలడాలి. ఎండ చుర్రుమంటూ వుంది. ఇంత ఆలస్యం దేనికయినట్టు? నాకు ఒక కారణంకూడ కనిపించటంలేదు. ఇద్దరూ పోయినచోటే కట్టగట్టుకుని కూర్చున్నారు. వాళ్ళిద్దరూ కవర్లాడుకుంటున్నారేమో? అతగాడు ప్రార్థన చేసుకోవాలని వుంటాడు, "కాదు. నువ్వు బయలుదేరితేనేకాని వీలులేదు." అని నందుడు పట్టుపట్టివుండాలే. ఆయన కూర్చున్న చోటనుంచి కదలివుండడు. గట్టిగా పట్టుకుంటే, ఎక్కడ ఎముకలు ఊడివస్తాయోనన్న భయంతో నందుడు బుజ్జగిస్తూ వుండి వుండాలి. లేకపోతే, ఆ యినుపదుక్కల అతడు ఆయన్ని ఒక్కసారిగా యీ బండిలో కుదేసి వుండడూ? నిజంగా అలా చేసివుంటే, ఎంత బాగుండేది!

"మీ యిద్దరి రోగం కుదర్చాలంటే, యీ బండిని నేను తోలుకెళ్ళొచ్చు. మొగుడుకాని, బంధువుకాని వెంటలేకుండా వెళ్ళితే, అంతా ఏడుస్తారు. ఊరంతా గొల్లుమంటుంది తనపుట్టి మునిగినట్టు. లేకపోతే అపనే చేసేదాన్ని. ఇక చేసేదేముంది? బిక్కుబిక్కుమంటూ ఇక్కడ కూర్చునేదానికంటె వాళ్లేమి చేస్తున్నారో చూచిరావటం మేలు. బహుశా ఇద్దరిమధ్య తగాదా ఏదో వచ్చి

వుంటుంది? అందువల్లనే అక్కడ పోట్లాడుకొంటూ వుండాలి. నేను పోయి యిద్దరినీ సర్ది తీసుకురావటమే మెరుగుగా కనిస్తూవుంది."

సుందరి బండిదిగి దేవాలయంవైపు సాగింది. సెలయేరు క్రిందికి ప్రవహించి నట్లు ఆమె కొండపై కెక్కింది. పదిహేను నిమిషాలలో భయానక దృశ్యం ఆ విశాల నేత్రాలకు ఒక్కసారిగా పొడకట్టింది.

కన్నులు తిరిగిపోయాయి. దిక్కులు కనిపించలేదు. అసలు ఏమీ కనుపించకా లేదు. ఒక్కసారి కూలిపోయింది. కూలపడినా ప్రయోజనం లేక పోయింది. ఆ ఘోరదృశ్యం ఆమెకోసం అలాగే వుంది. ఆమెకు స్పృహ వచ్చింది. మళ్ళీ స్పృహతప్పి పడిపోవటానికి ప్రయత్నించింది. కాని, ఆమె శరీరం ఎంత అందమైనదో అంత ఆరోగ్యవంతమైనది. అందువల్ల, స్పృహతప్పి పడిపోవటానికి వీలులేకపోయింది. అలాగే పడి ముంగురులను రెండు చేతులతో లాగుకొంటూ ఆ రెండు కళేబరాలనీ, రక్తపు మడుగుల్నీ స్తంభించిపోయి చూస్తూవుంది.

"భగవాన్, ఇద్దరూ చనిపోయారు! ఇంకేముంది? సర్వనాశనం! నా భర్త-అగ్నిసాక్షిగా నన్ను స్వీకరించిన ఆ శిరస్సు. మొండెం. నా కృష్ణశర్మ మరణించాడు. అతని మొండెం ప్రధానం కాకపోవచ్చు. కాని, నా హృదయంలో కామ బీజాన్ని నాకు జ్ఞప్తిఉన్నంత నాటింది ఆ శరీరమే. అతడు అంతరించాడు. నా భర్త అంతరించాడు. అదుగో నందుడు! ఆ నాడు నా వుయ్యాలను ఎంత గట్టిగా వూపాడు? నాటి సంగతి తలుచుకొంటే గుండె జల్లుమంటుంది. ఎంత గట్టి చేతులు! చేతులు కావు; ఇనప దుక్కలు. ఆనాడు నిర్దాక్షిణ్యంగా ముక్కు బద్దలయ్యేటట్లు తన్నాను. మానవుడు, కిక్కురుమనలేదు. అప్పుడు కాకపోతే తరువాతనైనా...ఇప్పుడతని చేతుల బలాన్నీ, సౌందర్యాన్నీ తడమిచూడగలను. కాని అతడు బ్రతికి వుండగా తాకటానికి వీలులేకపోయింది ఇప్పుడు ఈ రక్తము, మృత్యువు స్పృశించనీకుండా చేస్తున్నాయి. ఒక కారణంవల్ల వీరు ఒకరి నొకరు పొడుచుకొని చచ్చివుంటారు...అయితే, కత్తి ఒకటే కనిపిస్తూ వుందే! ఒక కత్తితో ఇద్దరు ఎలా పోరాడి చస్తారు? కృష్ణశర్మ తన ఒళ్ళు తానే మరచిన కోపంతో నందుడి తల నరికివుంటాడు. తరువాత నందుడు...లేదు అలా జరగదు. నందుడే ముందు మిత్రుని పొడిచిన తరువాత...కాదు, కాదు. ఆలోచించికూడ ప్రయోజనంలేదు. ఇద్దరూ పశుప్రాయులుగా ప్రవర్తించారు. ఒకరికీ నే నున్నానన్న సంగతికూడా తోచలేదు. కాక...నా వల్లనే! నా కోసమే

యిలాంటి ఘోరానికి తలపడ్డారేమో! ఈ మాట అనుకుంటేనే నా శరీరం కంపించి పోతూవుంది. వీరికోసమై నన్ను గూర్చి పొడుచుకు చచ్చారు కాని, నా కోసమై వీరు పొడుచుకు చావలేదు. నేనేమైపోతానో, నా గతి యేమవుతుందో? కాస్త కాకపోతే కాస్తయినా ఆలోచించారా? లేదు, ఒకరికి కాకపోతే ఒకరికైనా ఆలోచన పోలేదు. ఇప్పుడు ఏమిచెయ్యను? విధవనై నా జీవితాన్నంతా ఎలా గడిపేది? ప్రతి అడ్డమైముండా సరిగా చూడకపోతే, అతడు చచ్చిపోయాడంటుంది కామాలే? ఈ సూటిపోటీలన్నీ నేనెలా భరాయించేది? ఒకవేళ వీటి నన్నిటినీ భరాయింతామన్నా, నేనొక్కతెనే అటు పుట్టింటికిగాని, ఇటు అత్తవారింటికిగాని పోతే ఏమంటారు? ఉన్నది ఒక కత్తి. చచ్చింది ఇద్దరు. తప్పకుండా మూడోమనిషి వుంటేగాని, ఇద్దరూ ఒక కత్తితో చావటానికి వీలులేదు. ఆ మూడోమనిషిని నేనే అవుతాను. మొగుణ్ని, మిత్రుణ్ని నేనే చంపానంటారు. నిజంగా నేనే చంపకపోయినా, అలాగే కనిపిస్తూవుంది. ఏ పాపం ఎరగక పోయినా యీ నిందను మొయ్యాలి. కాని అబద్ధాలాడితే...వీలుంది. అయితే మాత్రం...ఉట్టికి నాలుగుసేర్లు తెగించిన తరువాత నేను జీవించి ఏమి చేసేటట్లు? అన్నీ పోయింతరువాత యీ ప్రాణాలు దేనికి? లాభంలేదు. వీళ్ళు చూపిందే

మార్గం. అయితే, యీ కత్తిని యీ వణుకుతున్న చేతులతో ఎలా పట్టుకొనేది? ఈ అందమైన శరీరాన్ని చేతులారా ఎలా నాశనంచేసుకొనేది? లేదు, లేదు. అభ్యంతరం లేదు. మళ్ళీ ఈ హృదయంలో బీజాలు మొలకెత్తి బాధపడకుండా తప్పుతుంది."

సుందరి గుండెనిబ్బరంతో గబగబా మెట్లెక్కి గుడి వెలుపలికి వచ్చింది. దేవాలయం ముందర చెట్టు కనిపించింది. దాని కల్లుకొని ప్రాకుతున్న తీగలను ఒక్కొక్కటొక్కటిగా తెంపి వాటి నన్నిటినీ కలిపి ఉచ్చువేసి ఆ చెట్టుకొమ్మకు వేలాడదీసింది. ఆ ఉచ్చులో తల దూర్చి బిగించుకొని ఆ మీదట సుందరి వేలాడబడింది.

ఇంతలో కఠోరంగా కాళీకంఠం సుందరి చెవుల్లో గింగురుమంది.

"ఓసి కోతీ! నా చేతులమీదుగా యిచ్చిన యీ మనోహర దేహాన్ని నాశనం చెయ్యటానికి నీ కేమి అధికారముంది? వారిద్దరూ నాకోసం తమ దేహాలను బలి యిచ్చారు. నువ్వేమి చేస్తున్నావ్? వట్టి వుడియంగా నిండు ప్రాణాలను తీసుకోటానికి ప్రయత్నిస్తున్నావు. ఇలా మూడు శరీరాలు ఇక్కడ జెర్రిపోతుల్లాగా చచ్చి పడివుంటే, ప్రాకృతలోకం ఏమనుకొంటుంది? ఈ సృష్టి సాగటం ఇష్టం లేదనీ, అందరూ మరణించాలని నేను కోరుతున్నానని భావిస్తుంది. కొంతమంది మూఢులు బ్రతుకనేది తరతరాలనుంచి వస్తున్న అంటురోగ మంటున్నారు. చచ్చి విముక్తి పొందటం మంచిదని దుష్ప్రచారం సాగిస్తున్నారు. దీనిని ఏ మాత్రం సహించను. ఉచ్చులోనుంచి తలను తీస్తావా లేక ఒళ్ళు ఊనం చెయ్యమంటావా?"

సుందరి ఏడ్చింది.

"తల్లీ! నీ యాజ్ఞ శిరసావహిస్తాను. నిన్ను కాదనటానికి ఎవరికి సాధ్య పడుతుంది? అయినా ఒకటి మనవి చేసుకొంటాను. నా దుస్థితి సర్వజ్ఞురాల వైన నీకు తెలిసే వుంటుంది. మళ్ళీ చెప్పాలా? ఈ యిద్దరు చనిపోయిం తరువాత నేనెలా బ్రతికేది? లోకాన్ని ఎలా చూచేది? విధవనై బ్రతకలేను. నిద్ర లేవగానే నా ముఖం చూచే ప్రతివాడు ప్రతి ఆడదీ (అదికూడా ఒక రోజుకి నాలాగే కావచ్చు. అయినా పెళపెళా తిట్టిపోస్తుందే) అటు ఏడు తరాలు, ఇటు ఏడు తరాలు చెడ తిడుతుంది. నిజంగా ఆ తిట్లే తగిలితే ఇక నీ సృష్టి ఏముంటుంది?"

"వాళ్ళిద్దరూ ఎందుకు చచ్చారు? నిజం చెప్పు. నా కన్నీ తెలుసు. ఈ సంగతి మాత్రం మరచిపోకు."

"నాకోసం ఇద్దరూ పోట్లాడుకొని ఒక కత్తితో పొడుచుకొని చచ్చారు. చచ్చినవాళ్ళు చావక నన్నిలా చేసిపొయ్యారు."

"ఇలా ఒక్క ఆడదిమాత్రమే మాట్లాడ గలుగుతూ వుంది తమ పవిత్ర హృదయాలను వారు నాకు సమర్పించారు. ఇంతకూ వారు నాకు ఎందుకు బలి అయ్యారు?"

సుందరి ఏడుపు ఆపుకోలేకపోయింది. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూనే యిలా ప్రారంభించింది:—

"తల్లీ, నా తప్పును ఒప్పుకుంటాను. అయితే ఆ తప్పును నేను అనివార్యంగా చెయ్యవలసి వచ్చింది. చెయ్యకుండా వుంటానికి వీల్లేకుండా పోయింది. ప్రతి ఆడదీ అలా చెయ్యక తప్పదేమో? నా తప్పును సమర్థించుకోటానికి నా దోషాన్ని స్త్రీ జాతికంతకూ అంటగట్టటానికి ప్రయత్నించటంలేదు. అయినా నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పటం దేనికి? సర్వజ్ఞురాలవు. నీకు తెలియని దేముంది?

"నా తండ్రియింట్లో నేను మల్లెమొగ్గలాగా ఎదిగాను. అప్పుడు నా కేపాపాలు తెలియవు. పెండ్లి అయింది. నా హృదయంలో ఒక కొత్త ఉద్వేగం బయలు దేరింది. నా నాళనాళంలోను నరనరంలోను అవ్యక్త అనిర్వచనీయ సుఖా కాంక్ష, ఆతురత కలిగింది. అనిర్వచనీయమైన ఒక నూతన స్పర్శసుఖానికి నా త్వగింద్రియం అలవాటుపడింది. అప్పటి ఉద్వేగంతో ఎప్పుడు తాను వుక్కిరి బిక్కిరి అవుతూ వుండాలని నా హృదయం కొట్టుకుంటూ వుంటుంది. ఇప్పుడు మళ్ళీ పూర్వపు అమాయిక జీవనం గడపాలంటే, ఒకసారి రుచిమాచి మానుకో వటమంటే ఎవరికి సాధ్యమవుతుంది? తల్లీ! మానవ దౌర్బల్యం నీకు తెలియదా?

"మొదట్లో నాకు స్త్రీ పురుష ప్రకృతిభేదం తెలీదు. మగవాళ్ళంటే దోవతులు కట్టుకొంటారనీ ఆడవాళ్ళయితే లంగాలు తొడుక్కుంటారనీ మాత్రం తెలుసు. అంతకన్నా నా మనస్సు మరొక వికారాన్ని ఎరుగదు. ఈ సంగతి నీకు తెలిసే వుంటుంది. విశాలవక్షాలనుకాని, అందమైన మీసకట్టుల్నికాని చూడాలన్న కోర్కె నాకు కలుగలేదు. వాటిల్లో నా బొమ్మపొత్తికలలో నాకు కనుపించిన సగ మందమైనా అప్పుడు నాకు కనిపించలేదు. వాటిని చూచినప్పుడు సిగ్గుపడటం తెలీదు. అసలు సిగ్గంటే ఎలా వుంటుందో నా కర్థమయ్యేదికాదు. అప్పుడు నా మనస్సు పసి మల్లెమొగ్గలాగా వుండేది.

"ఒక రోజున నేను చేసిన వ్రతానికి ఉయ్యాల ఊగవలసి వచ్చింది. మా బంధువులలో వరసైనవాళ్ళు ఒక యువకుణ్ని లాక్కువచ్చి నన్ను ఊప

మన్నారు. అతడు వచ్చి నా ఉయ్యాల త్రాళ్ళను పట్టుకుని పోతవిగ్రహంలాగా నిలబడ్డాడు. అతడే నందుడు. ఇనపదుక్కలలాంటి చేతులతో సత్తువకొలదీ నన్ను ఊపాడు. నా ప్రాణాల్లో ప్రాణాలు లేవు. ఆకాశాన్ని తన్నేటంత ఎత్తుకి పోయాను. కళ్ళు మూసుకొని ఉయ్యాల తాళ్ళను గట్టిగా పట్టుకొన్నాను. రెండు ఊపులు అయ్యేటప్పటికి నాకు భయం తీరింది. నందుడిమీద కోపం వచ్చింది. వాళ్ళు ఎంత హుషారు చేస్తే మాత్రం? అంత గట్టిగా వూపుతాడా? పడితే యేమైపోయేదాన్ని? మళ్ళీ నా ఉయ్యాల వెనకకు వచ్చినప్పుడు కాలి కొందికి తన్నాను. అతడు కాబట్టి చతికిలబడ్డాడు. మరొకడైతేనా? పాపం రక్తం కాలువలు కట్టింది. ఎంత దెబ్బ తగలకపోతే నా అందె ఘల్లుమంటుంది?

"అతని రక్తం చూచేటప్పటికి నాకు జాలివేసింది. వేళాకోళానికి పెద్దవూపు వేస్తేమాత్రం తన్నాలా? అందులో అలా రక్తం కారేటట్లు? నా కీ బాధకలిగింది నాలో నేను పశ్చాత్తాపపడ్డాను. అతని ముఖం మళ్ళీ చూట్టానికి సిగ్గేసింది. అసలు సిగ్గుపడటానికి అదే మొదలేమో? నాకు జ్ఞాపకంలేదు. "పొరపాటున కాలు తగిలింది; క్షమించు," అని అతన్ని అడుగుదా మనుకున్నాను. కాని అడగలేక పోయాను. ఆ రోజునుంచీ అతడంటే జాలి భయం కలిగాయి. అతడి ముక్కు ఎలావుందో తెలుసుకోవాలని ఉండేది, కాని సాహసించి అడగలేకపోయేదాన్ని.

"ఆనాటి రాత్రినుంచి నాకు కొత్త కలలు వచ్చేవి. నీకు తెలియనిదేముంది? ఈ మానవ ప్రకృతికి అతీతురాలివి. ఒకసారి పొడుగాటి దుడ్డుకర్ర తీసుకుని నందుడు నా ఒళ్ళంతా మొక్కజొన్న కండెల్ని కొట్టినట్లుగా ఊనంచేసినట్లు కల వచ్చేది. అదేమిచిత్రమో, నా శరీరం గగుర్పొడిచేది. మరొక రోజున తన రెండు పాదాలతో నా ఒళ్ళంతా కసిబిసి తొక్కినట్లయ్యేది. నాకు బాధవుండేది కాదు. నేను గొంతుదాటి బయటకురాని నవ్వు నవ్వేదాన్ని. నా శరీరమంతా చెమటముద్ద అయ్యేది. నా చేతుల్ని తొడల సందున బిగించుకుని పండుకొనేదాన్ని అప్పటి సౌఖ్యం అనిర్వాచ్యంగా, అనూహ్యంగా, అవ్యక్తంగా ఉండేది.

"ఆ స్వప్నసుఖానికి నేనెంతో ఆశించేదాన్ని. మళ్ళా నిద్రపోతే, అలాంటి స్వప్నం వస్తుందేమోనని అవస్థపడేదాన్ని. అసలు నిద్రపట్టేదేకాదు పట్టినా, అలాంటి కలలు వచ్చేవేకావు. అలాంటి అనుభూతి కలిగేదేకాదు.

"ఇలా ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు గడిచాయి. నందుడు మళ్ళా ఒకసారి మా ఇంటికివచ్చి, నన్ను తన మిత్రునికిచ్చి పెండ్లి చేయవలసిందని మా నాన్నను అడిగాడు. మా నాన్నకూడ వొప్పుకున్నాడు. నాతో నా పెండ్లిసంగతికూడ

ఎవరూ చెప్పలేదు. ఆ రోజు వచ్చింది. పెండ్లి జరుగుతూవుంది. నా భర్త నాతో అగ్నికి ప్రదక్షిణంచేసి నన్ను తన అర్ధాంగిగా స్వీకరిస్తూ వున్నాడు. నందుడు అక్కడే కూర్చుని ఆనందిస్తూ వున్నాడు.

"పెండ్లయి అత్తవారింటికి వెళ్ళుతున్నప్పుడు కూడ అతడు మా వెంట వచ్చాడు. తరువాత ప్రతిరోజు అతడు కనిపిస్తూ వుండేవాడు.

"దేవీ, నీవు త్రిలోకశాసనివి. సృష్టి స్థితిలయాలు నీవల్ల సాగుతూవుంటాయి. ఏ జీవి హృదయంలో ఎప్పుడెప్పుడు ఏయేభావాలు వస్తూ పోతూవుంటాయో, ప్రాణుల తత్వమేమిటో నీకు కూలంకషంగా తెలుసు. అలాంటప్పుడు మానవ ప్రకృతి సమ్యగంగా నీకు తెలియటంలో ఆశ్చర్యమేముంది? అందులో అత్యల్పురాలినైన నా హృదయ వేదనలు తెలిసేవుంటాయి. నీకు తెలిసివున్నప్పటికి యథార్థాన్ని చెప్పమన్నావు.

"నా సంగతి పూర్ణంగా తెలిసివున్నవాళ్ళకైనా నా హృదయాంతర భావాలను చెప్పలేను. ఎప్పటికీ చెప్పలేను. దీనికి సిగ్గు ఒక కారణం. సిగ్గు విడిచి నేను చెబుతాననుకో, మానవుడికి ఎంత విశాలభావమున్నా, ఎంత సానుభూతివున్నా, ఎంత దమనశక్తివున్నా నిర్వికారంగా వుండలేడు. మానవసహజాలైన వాసనలు అతని తీర్పును మలినీభూతం చేస్తాయి. నాకు న్యాయం కలగదు.

"నీవంటేనో అలా కాదు. నిర్గుణవు, సృష్టి స్థితిలయకారకురాలవు. నీకడ సిగ్గుపడవలసిన పనిలేదు. ఎందుకంటే, నీకడ చెప్పుకోవటమంటే, నా హృదయానికి నేను చెప్పుకున్నట్టుగా వుంటుంది. పైగా మానవత్వాన్ని సృష్టించింది నీవే. అందువల్ల నాపట్ల సానుభూతి కలిగి నిర్వికారంగా తీర్పు చెప్పగలవు. మరొకటికూడ వుంది. నా హృదయభావాన్ని ఎవరికో ఒకరికి చెప్పుకుంటేనే గాని కొంత ఆత్మశాంతి లభించదు.

"ఈ కారణాలన్నిటివల్లా జరిగిన కథంతా కొంచెంకూడ దాచకుండా చెప్పుకుంటున్నాను. అసలు నీకు తెలియకుండా నేనెలా దాచగలను?

"కృష్ణశర్మతో నాకు దాంపత్యం ప్రారంభమైంది. నిరంతరం అతని ముఖం చూడాలనిపిస్తూవుండేది. సన్నగా, పొడుగ్గా, కోటేరులాగా వుండే ఆ ముక్కు, బ్రహ్మ వర్చసమొలికే ఆ ఫాలం, ప్రశాంతి గాంభీర్యాలను వెదజల్లే ఆ కళ్ళు, స్వచ్ఛంగా వుచ్చరించే ఆ ఎర్రని పెదవులు, ఎంతసేపు చూచినా తనివితీరేది కాదు. ఆ ముఖం నిరంతరం నా దగ్గరనే వుండాలనిపించేది. సాయంకాలం స్నానంచేసి అద్దం ఏమూలనో దాచి, వీధి అరుగుమీద నందునితో పిచ్చాపాటిగా

మాట్లాడుతూవుండే నా నాథుణ్ణి లోనికిపిలిచేదాన్ని. ఆయన గదిలోపలికివచ్చి "పిలిచావా? దేనికి?" అని అడిగేవాడు. ''అద్దమేమన్నా చూచావా?" అని అడిగేదాన్ని. ''నాకు కనిపించలేదే" అని ఆయన అనేవాడు. "బొట్టు పెట్టుకోవాలి" అనేదాన్ని. ఆయన అద్దంకోసం వెతికేవాడు. నేను ఎక్కడో దాచిన అద్దం ఆయనకెలా కనిపిస్తుంది? "కనిపించకపోతే కనిపించకపోయింది? ఎలాగో ఓలాగ బొట్టు పెట్టుకొంటాను. మీరు దిద్దండి" అనేదాన్ని. ఆయన దిద్దటానికి పూనుకొనేవాడు. ఆయన దృష్టి బొట్టుమీద వుండేది. ఆయన దాన్ని దిద్దుతున్నంతకాలం ఆయన ముఖంలోకి కన్నార్పకుండా చూస్తూవుండేదాన్ని. ఆయన నన్ను సరిగాదిద్ది ఊ(అనబోయేసరికి, నేను కదిలేదాన్ని. బొట్టులో వంకర పోయేది. ''వట్టి పసిపిల్లవైపోతున్నావు. కాస్త కదలకుండా నుంచోలేవూ" అని ఆయన అనుకొని ఒకచేత్తో నా గడ్డం కదలకుండా పట్టుకొని బొట్టును మళ్ళీ దిద్దుతూ వుండేవాడు. అంతసేపు నేను రెప్పవేయకుండా ఆయన ముఖంలోకి చూచేదాన్ని. నా శరీరం పులకరించేది.

''ఆ ముఖమంటే అంత ప్రాణప్రదంగా వుండేది.

"ఆయన నాలో నిద్రాణమైఉన్న యౌవనజ్వాలను ప్రజ్వలింపజేశాడు. నేను దీనిని కాదనలేను. ఈ నూతన అనుభూతి ప్రపంచంలోకి ఆయనే నాకు మార్గం చూపించాడు. కాని, ప్రజ్వరిల్లిన కాంక్షకు సంతృప్తి కలగలేదో, లేక అవధి అంటూ లేకపోయిందో నేను చెప్పలేను ఆయన నా రొమ్ములపై తలపెట్టుకొని నిద్రపోతూవుంటే, నా హృదయం బావురుమంటూవుండేది. ఆ సన్నని ఎర్ర పెదవుల్ని ముద్దుపెట్టుకొనేదాన్ని, కాని ఆయన దుర్బల శరీరాన్నిచూస్తే నాకు జాలి కలిగేది. నా పశుకాంక్షచూస్తే నాకే అసహ్యం వేసేది. ఆయనకు నేను తగనేమో ననిపించేది. కాని నందుడప్పుడెందుకో జ్ఞప్తికి వచ్చేవాడు.

"కాని నేనూ సామాన్య స్త్రీనే. అసలు యీ సౌఖ్యం నా అనుభవంలోకి రాకుండావుంటే బాగుండేది కాని ఒకసారి చవిచూచి మరచిపొమ్మంటే, ఎలా సాధ్యమౌతుంది? ఏ కొలది రోజులంటేనో భరించవచ్చును. కాని నెలలపర్యంతంగా భరించాలంటే?

"ఇలా అవస్థపడే నాకు బలిష్ఠ బాహువులతో విశాలవక్షంతో నందుడు ప్రతిరోజు మాయింట్లో ప్రత్యక్షమౌతూ వుండేవాడు. అతన్ని చూస్తే నా హృదయం అదిరులుచాచేది. నా కోర్కెలు పందిళ్ళెక్కేవి. నా శరీరం మంచమెక్కేది. దాంపత్య ధర్మానికి నా హృదయం ద్రోహం తలపెట్టింది. నందుడే నా భర్త

అయితే, నా కాంక్షాశిఖరాలకు నన్ను చేర్చదా? అని నా మనస్సు, శరీరం ఉవ్విళ్ళూరేవి

"నందుడు నాకు కనిపించకుండావున్నా బాగుండేది. కాని నా భర్తకతడూ, అతనికి నా భర్తా కావాలి. ఒక క్షణంకూడ వారు ఒకరి నొకరు విడిచివుండరు. నేను పగలంతా నందుని చూట్టం, రాత్రంతా అతన్ని గూర్చి కలలుగనటం జరిగేది. ఎంత మనస్సు మార్చుకొందామన్నా నందుని గూర్చి కలలు గంటూ వుండేదాన్ని. ఎంత తీవ్రంగా అతన్ని గూర్చి తలవనైనా తలవగూడదని పగలను కొంటానో, అతన్ని గూర్చి రాత్రి అంత అధికంగా కలలు వస్తూవుండేవి. అసలు నిద్రఅనేది లేకుండా చేసివున్నట్లయితే నా మనఃప్రవృత్తిలో వికృతి కలిగేదికాదేమో?

''నిద్రను ఆస్కారంచేసుకుని నా మనోవికృతి విజృంభించి జాగ్రదవస్థలో కూడ వెన్నాడసాగింది. వద్దనుకొన్నా నందుని విశాలవక్షాన్ని చూచేదాన్ని. నా మనస్సు అతని కటీతటాన్ని నా జఘనంతో పోల్చేది. నా శరీరం గగుర్పొడిచేది. అతని చేయి పొరపాటున తగిలితే నా ఒళ్లు పారవశ్యం పొందేది. రోజురోజుకీ నా కన్నులు నందునిలో కొత్త అందాన్ని కనిపెట్టి పాడుతూవచ్చేవి.

"రాత్రింతలు నా భర్త కౌగిలించుకొంటే లోలోపలి దుఃఖంతో కొంత వెలవె
పోయేదాన్ని. "నందుడైతే ఎంత బాగుండేది," అని అనుకొనే దాన్ని. అతన్ని
చూడాలన్న కోర్కెలో కళ్ళుమూసుకొనేదాన్ని. నాలో ఉద్రేకం పెచ్చు పెరి
పోయినప్పుడు నేను కాంక్షిస్తున్న నందుని పేరు ఉచ్చరించకుండా వుండలేక
పోయాను. తన చేతుల్లో వుండి దాంపత్య ధర్మాలను విచ్ఛిన్నం చేస్తున్నానని
నా భర్త గుర్తించాడేమో! నిద్రలో తరచు కలవరిస్తూ వచ్చాను. అలా కల
రించినప్పుడు ఎప్పుడో ఒకసారి నా హృదయంలోనిదంతా వెళ్ళగ్రక్కి
వుంటాను. నా భర్త విచారాన్నిబట్టి యిలా జరిగివుంటుందని వూహించాను
పైగా అలా కలవరించినప్పటినుంచి నా భర్త నా దగ్గరకు రావటంలేదు
అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకూ ఒకసారికూడా నన్ను తాకలేదు. నందుడయినా
నన్ను ఒకసారి కూడా తాకలేదు. అంతమాత్రంచేతనే అతనిలో కామ
రేకెత్తలేదనటానికి వీలులేదు. తప్పకుండా అతనికి కామోద్వేగం కలిగివుంటుంది.
కాని, స్నేహితునికోసం అతడు కామాన్ని చంపుకొని వుంటాడు. నేనైనా
లొంగేదాన్నికాను. అంతశ్శత్రువులకు లొంగి నందుడు నన్ను సమీపించివున్న
ట్లయితే, నా నాధునికోసం నేను తప్పకుండా అతన్ని తిరస్కరించేదాన్ని.
ఇందులో ఏ మాత్రం సందేహంలేదు."

"ఇలాంటి పరిస్థితిలో మేము ముగ్గురం మా నాన్నగారింటికి బయలుదేరాం.
క్రిందటిరాత్రి కటికచీకట్లో దారితప్పాము. ఇవ్వాళ ఉదయాన మళ్ళీ దారి కను
క్కొని వస్తూవున్నాం. దారిలో నీ ఆలయం కనిపించింది. నా నాధుడు నిన్ను
దర్శించి పూజచేసుకొని తర్వాలో వస్తానని వచ్చాడు. నీ ఆలయంలోకి వచ్చి
యింతపని చేశాడు. నైరాశ్యంతో నేను సుఖపడిపోతానని యింతటి ఘోరానికి
దిగాడు. తలకీ మొండానికీ వియోగం కలిపించాడు. ద్రోహి. ఇదంతా యదార్థం.
నిజం చెప్పటానికి సాహసించినందుకు దేవీ! క్షమించు, అతడు నీ కోసం బలి
కాలేదు. కేవలం నా కోసం, అతని మిత్రునికోసం తాను బలిఅయ్యాడు.
నందుడూ నేనూ సంసారసుఖం పొందాలని అతడు ఆశించాడు.
తరువాత అతనికోసం నందుడు వెతుకుకొంటూ వచ్చాడు. అతనికి ఈ
దృశ్యం కనిపించింది. ఇలాంటి త్యాగఫలాన్ని స్వీకరించటానికి
అతడు ఆమోదించలేదు. అసలు ఏ మాత్రం సహించలేకపోయాడు.
కన్నుల పండువైన తన దేహాన్ని తలనుండి వేరుచేసి నిరుపయోగంచేసి
వేశాడు. తలనుండి విడిపడ్డ అతని మొండెం ఎంత నిరుపయోగమైపోయిందో,

తలతోఉన్న నా శరీరం, నా బ్రతుకూ అంత నిరుపయోగమైపోయింది. అవును, నా నాధుడూ, ఆయన మిత్రుడూ, ఇద్దరూ గతించిన తరువాత నాకీ జీవిత మెందుకు ? ఇలాంటి దుర్గతి నా కెందుకు పట్టాలి ? ఇదంతా పూర్వజన్మ సంచితంకామాలు ! ఇలాంటప్పుడు నేను దేనికి బ్రతకాలి ?"

కాళీకంఠం గర్జించింది. ఆ గర్జన క్రోధపూర్వకమో జుగుప్సాపూర్వకమో, అందులో ఏ భావమున్నదో తెలీదు. సుందరికిమాత్రం కోపిస్తూవున్నట్లు కనిపించింది.

"నిజంగా కోతివి. ఇంకొకళ్ళయితే నిన్ను చూచి నవ్వటమో అసహ్యించుకోవటమో కోపించటమో ఇంకా ఏమన్నాచేయటమో జరిగేది. నేను నిర్గుణను. కాబట్టి నేనేమీ చెయ్యను—చెయ్యగూడదు. నీలో నిరంతరం ప్రజ్వలిస్తూవున్న కామం నీ కళ్ళకు నందునిలో అతని అవయవాల్లో వైఖరిలో అనంత సౌందర్యాన్ని చూపెట్టింది. నా సృష్టిలో అలాంటి నందులు అతని తలదన్నినవాళ్ళు ఎన్ని కోట్లమంది లేరు ? అయితే పైత్యించిన నీ కళ్ళకు మాత్రం కనిపించరు."

"ఈ ప్రకృతి నా సృష్టి చిత్రాతిచిత్రంగా గంభీరంగా వుంటుంది. మానవుడు నిజంగా ఆలోచిస్తే, అగమ్యగోచరంగా వుంటుంది. మానివృణ్ణి చూస్తే, ఎన్నో వికారాలు కలుగుతాయి. నాకు మాత్రం ఎలాంటిదీ కలుగదనుకో. నీ మట్టుకు నీకు నందుని జబ్బలలో, వుస్తీలలో, వక్షంలో, తొడలలో, పాదాలలో ఎంత పైత్యం కనిపించింది? సాలీడు తనచుట్టూ గూడల్లుకొన్నట్లు నీవు—నీవేకాదు—ప్రాణికోటిఅంతా ఊహాతంతువులను అల్లుకుని పోతుంది. ఈ అల్లికే నీవు నిజమంటావు, అందరినీ నమ్మమంటావు. అంతటితో వూరుకొంటే నయమే. నన్ను కూడ-ఈ సృష్టి స్థితిలయ కారణభూతురాలనైన నన్నుకూడ-నమ్మమంటావు. తృటిలో నశించే ఈ యెముకలు, మాంసం, చర్మం అందాల కుప్ప అనీ ఇంకా ఏవేవో పేర్లుపెట్టి ఆత్మవంచన చేసుకుంటావు.

"ఇంతటితో వూరుకుంటే నయమే. పైగా ధర్మపన్నాలు కూడ చెప్పవస్తున్నావు. ఈ ధర్మపన్నాలు నీ కెవరు చెప్పారు ? మానవుడు చెప్పేది. నా కంటగట్టేది. నేనే వాడికి ప్రత్యక్షమై చెప్పానట ! ఎప్పుడో ? నా సృష్టే వీడికి బోధిస్తుందట ! వీడికి శాస్త్రం చెబుతున్నదట ! వీడి అహంకారం అజ్ఞానం చూస్తే మరొక జీవి నవ్వుతాడు. సర్వజ్ఞురాలను నిర్గుణను ఐన నేను నిర్వికారంగా వుంటాను. వీడిని తికమకలు పెట్టటానికి గుడ్డివెలుగులాంటి అల్పజ్ఞానాన్ని యిచ్చాను. దీన్ని చూచి వీడు పొందే అహంకారం ఇంతా అంతా కాదు. ఆ గుడ్డి

వెలుగు భ్రాంతిని పెంపొందించటానికి పనికివస్తున్నదే కాని జ్ఞానానికి ఎలా వినియోగపడుతున్నదో పీడికే అర్థంకావాలి.

"ఏమన్నావు? నీ భర్త నా కోసం ఆత్మార్పణం చెయ్యలేదూ? కేవలం నీ సుఖంకోసం ప్రాణత్యాగ్యం చేశాడూ! నీ సుఖంకోసమే ఉద్దేశించి చేసినవాడైతే నా గుళ్ళోకి వచ్చి వాడెందుకు చావాలి? అంతకు ముందే ఎందుకు చావలేదు? నిన్ను తృప్తిపరచటానికన్నా బలంలేని, మనస్థైర్యంలేని శర్మ, ఆత్మహత్య మహాపాపమని తెలిసిన విజ్ఞుడు, చేతులారా తన తలను ఎలా ఖండించుకొన్నాడు? అతనికోసం నందుకు తన ప్రాణాలను సమర్పించాడూ? నీకు ఎంత అహంకారముంది! నా సృష్టి రహస్యమంతా నీ కర్థమైపోయినట్లుందే! తానెందుకు చనిపోయాడో నీ మగనికే తెలీదే! ఇకముందు ఇలాంటి పిచ్చి మాటలు నా దగ్గరనేవు? అనేకకారణాలుంటాయి. నా చర్యలు అంత తేలికగా అర్థంకావు.

"నా సృష్టి అంతా కార్యకారణభావానికి అతీతం. నేనూ అంతే. అందువల్ల ఒక క్రమమంటూ వుండాలంటాను. అందులో వివాహమనేది అవిచ్ఛిన్నంగా సాగాలి. నా ప్రకృతిలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని అనుగ్రహిస్తే, నా సృష్టే తలక్రిందులవుతుంది"

"ఇంతకూ నీ నాధుని ప్రాణాలను, అతని మిత్రుని ప్రాణాలను స్వీకరించటం నా కాటే యిష్టంలేదు. వాళ్ళను బ్రతికిస్తే, ఇక ముందైనా సరిగా వ్యవహరిస్తావా?"

కన్నీళ్ళగుండా నవ్వుతూ సుందరి ఆతురతతో అంది:- "దేవీ, త్రిలోక జననీ! నిజంగా నీవు అలా చేయగలిగితే, నా నాధుణ్ణి, మిత్రుణ్ణి మళ్ళీ యథా ప్రకారంగా బ్రతికించగలిగితే నిన్ను ఎంతగా చెప్పుకొంటాను! ఎంతగా కీర్తిస్తాను, నిజంగా నా కలల్ని పూర్తిగా మరచిపోతాను. నా నాధునికి ఇక ముందు ఎలాంటి కష్టాన్ని కలిగించను. నీ చరణాలుబట్టి శపథం చేసి చెబుతున్నాను. నిజంగా నీవు మళ్ళీ వారిని యథాప్రకారంగా చేయగలిగితే, నా యావజ్జీవం, త్రికరణశుద్ధిగా నీకు కృతజ్ఞురాలి నౌతాను. ముప్పూట నీకు- నిజంగా నీవు ఆరగిస్తే—నైవేద్యం నివేదించుకుంటాను. ఇంతకుముందు నీ ఆలయంలో నిలుచున్నప్పుడు మృత్యువుకన్నా మరొకటి నీ సాన్నిధ్యాన నిలవలేదనుకున్నా, కాని, నిజంగా ఇకమీదట సుఖతరంగా జీవించటానికి వారిని పునరుజ్జీవింపజేయగలిగిన శక్తి నీకుంటే, ఎంత బాగుంటుందె?"

కాళీ కంఠం గర్జించింది. "ఏమన్నావు ? నాకు శక్తి ఉంటే ! నిజంగా నేను చేయగలిగితే చేసేదా ? సృష్టి స్థితి లయకారకురాలైన నాకు శక్తిలేదూ ? ఇలాంటి శక్తిని అనేక పర్యాయాలు ప్రకటించాను. నీ ముఖంచూచి యీ శక్తిని ఇప్పుడు ప్రకటించబోవటంలేదు ఆ యిద్దరి యందున్న జాలివల్ల వాళ్ళను బ్రతికిస్తున్నా, నేను చెప్పే మాటలను జాగ్రత్తగా విను. ఆ ఉరితీసివేసుకొని నా గర్భగుళ్ళోకి వెళ్ళు. అక్కడ మూర్ఛపోవటంగాని, యేడవటం కాని, ఏ మాత్రం పనికిరాదు. జుట్టుపట్టుకొని తలలను మొండాల కంటించు. అక్కడున్న కత్తితో రెండుసార్లు తెగినచోట స్పృశించి, మూడుసార్లు నా పేరు జపించు. యువకులిద్దరూ మళ్ళీ బ్రతుకుతారు. తెలిసిందా ? తలలను మొండాల కంటించాలని నీకు ఆతురతా ఎక్కువౌతుంది. కాని, తొందరపడి వెంటనే తలలను మొండాలకు చేర్చకు. కారిన రక్తం మళ్ళీ శరీరాలలోనికి వెళ్ళాలి, తర్వగా పో ! జాగ్రత్తగా విన్నావా ? తొందర్లో ముఖాలను వీపులవైపు ఉండేటట్లు అంటించి వాళ్ళను నగుబాటు పాలుచేసేవు, జాగ్రత్త ! రేపటి ఉదయందాకా ఊరుకున్నావా, ప్రయోజనం లేదు పో ! తర్వగా పో !"

సుందరి ఉరి తీసివేసుకొని మాట్లాడనుకూడా మాట్లాడలేదు. ఆఖరికి దేవికి నమస్కారంకూడ చెయ్యలేదు. ఆ అనంతసంతోషావేశంతో ఆ చీరకట్టుతో ఎంత వేగంగా పరుగెత్తటానికి వీలుందో అంతవేగంగా దేవి గర్భగుళ్ళోకి పరుగెత్తింది. భయంకర కాళీ విగ్రహం ముందు నెమ్మదిగా రెండుతలలను రెండు మొండాల దగ్గరకు చేర్చింది. పాము బుసకొట్టినట్లుగా రక్తం రెండు మొండాలలోకి తిరిగి బుస్సుమంటూ ప్రవహించింది. కత్తితో ఒక్కొక్క శవాన్ని రెండుసార్లు స్పృశించి మూడుసార్లు 'కాళికి జై' అని సుందరి సంతోషంవల్ల కలిగిన గాద్గద్యంతో అరిచింది. ఇద్దరు యువకులు ఎలాంటి మచ్చా లేకుండా బ్రతికి లేచారు. ఇద్దరు ఆమెను చూచిన తరువాత తమ్ముతాము చూచుకున్నారు. ఇలా తమ్ము తాము చూచుకునేటప్పుడు ఒకళ్ళ నొకళ్ళు చూచుకున్నారు. తమ్ము తాము చూచుకోటానికి అసలు ఒకళ్ళ నొకళ్లను చూచుకోవలసి వచ్చింది

''సుందరీ, ఏంచేశావు? ఏ జరిగింది! నీ ఆతురతతో ఏం జరిగేటట్లు చేశావు: నీ ఆతురతతో ఒకరి తల మరొకరికి అంటించావు. నందుని మొండాన్ని కృష్ణశర్మ అనటానికి వీలుంటే, కృష్ణశర్మ కంటించావు. కృష్ణశర్మ తలను నందునికి

అంటించావు. అంటే, నీ ముందు ఇప్పుడున్నది నీ నాథుడు మిత్రుడు కాదు నాథమిత్రుడు. మిత్రనాథుడు.

ఆతురతవల్ల ఎంత మార్పు జరిగింది; భర్త మొండెంమీద నందుని శిరస్సు నందుని మొండెంమీద భర్త శిరస్సు. ఉత్సాహ ఆవేగంతో వేసిన కేకతో దేవాలయం మారుమ్రోగింది నందుడు (తలనుబట్టి నిర్ణయింపవలసివస్తే) తన పూర్వ బలిష్ఠదేహానికి బదులుగా వచ్చిన దుర్బల దేహాన్ని తడువుకున్నాడు. కృష్ణశర్మ కొత్తగా లభించిన బలిష్ఠదేహాన్ని చూచుకొని గుర్తించలేక, కొంత తబ్బిబ్బయ్యాడు. సుందరి నందుని దగ్గరనుంచి కృష్ణశర్మ దగ్గరికి, కృష్ణశర్మ దగ్గరనుంచి, నందుని దగ్గరకు వెళ్లింది. ఇరువురూ బ్రతికినందుకు సంతోషం, తలలు మారినందుకు దుఃఖం కలిగాయి. కృష్ణశర్మను కౌగిలించుకోబోయింది. కాని, అతని దేహం క్రొత్తగా కనిపించటంవల్లా ప్రక్కన నందు డుండటం వల్లా ఆగింది. నందునివైపు వెళ్ళింది, ముఖం కొత్తదయి ఆగింది ఇరువురి మధ్య చతికిలబడింది.

"క్షమించు శర్మా? క్షమించు," అంటె సుందరి. ఆమె కన్నులు మళ్ళీ నందునివైపు తిరిగాయి. "నందా, క్షమించాలి. మీరు క్షమించలేకపోతే" సుందరి గాద్గద్యంవల్ల మాట్లాడలేకపోయింది. వ్యక్తికి తలా, మొండెమూ ముఖ్యమైనప్పటికీ ఆమె తలకే ప్రాముఖ్యమిచ్చింది. తలను బట్టే పేరుపెట్టి పిలిచింది. "మీ రిద్దరూ నన్ను క్షమించాలి. నన్నెలాంటి దుర్దశలోపెట్టారో మరొకసారి ఊహించుకోండి. రెండుతలలు తెగి పడిఉన్నాయి నా కళ్ళకు ఒక్కసారిగా బయర్లుకమ్మాయి బహిః ప్రపంచమే కనిపించలేదు. నా సంగతే నాకు గోచరించలేదు. ఆ దుఃఖావేగంలో నా కుత్తుకను నేనే నులిమివేసుకుంటున్నాను. ఆ సమయంలో కాళీ గర్జనం వినిపించింది. ఇంద్రియాలు సంపూర్ణంగా నా స్వాధీనం తప్పిపోయాయి. నేను నిజంగా దేవి ఆజ్ఞను సరిగా నిర్వహించే స్థితిలోకూడా లేను. నా కన్నులముందట మూడులోకాలు తిరుగుతున్నట్టున్నాయి. ఏ చేతిలో ఏ తలఉందో నాకు తెలీదు, నిజంగా నాకు తెలీదు ప్రమాద పడకుండా ఉంటానికి ఎంత అవకాశముందో ప్రమాదపడటానికి కూడా అంత అవకాశం ఉంది. తుదకు ఇలా పరిణమించింది. మీరు ఇలా దక్కారు. దేవి చెప్పేటప్పుడు కూడా "మొగాలు వెనుకకు తిప్పి చేర్చేవు సుమా" అని హెచ్చరించిందేకాని, యిలాంటి తప్పు చేసేవు సుమా అని హెచ్చరించలేదు. అలా చెప్పివుంటే యిలాంటిది జరిగి ఉండేది కాదు. దీంట్లో దేవి దోషంకూడ వుంది.

ఏమంటారు? పలకరేం? యిలా తారుమారై మళ్ళా బ్రతకటం మీ కిష్టంలేదా? నిజం చెప్పండి నేను చేసింది తప్పని కోపమా? చెప్పరేం? అలా అయితే ఇదివరకున్న మార్గమే శరణ్యం ఉరిపెట్టుకుంటే క్షణంలో తేలిపోతుంది ఎవరికీ పనికిరాక దేనికి బ్రతకటం?...నన్ను క్షమిస్తారా? విధివల్ల జరిగిన దినికి తృప్తి పడి ఏర్పడిన నూతన స్థితిగతులకు అనుగుణంగా మన ముగ్గురమధ్య వున్న సంబంధాలను మళ్ళీ చక్కబరచుకుందామంటారా? పూర్వజీవితం కంటే మారి పోయిన ఇప్పటి జీవితం బాగుండదా? పూర్వం అసంతృప్తికరంగా వున్న సంబంధాలనే మళ్ళా అనుభవించాలని కోరుతున్నారా? మాట్లాడవేం శర్మా? నీవు కూడ మూకీభావం వహిస్తావా నందా "

ఇద్దరు యువకులూ వంగి తమ కాళ్ళను చుట్టుకొనివున్న సుందరిని చెరొక రెక్క పట్టుకొని లేవనెత్తారు ముగ్గురూ కొంతసేపు విస్తుపోయి ఒకళ్ళనొకళ్ళు చూచుకున్నారు. తలలనుబట్టి సుందరి ఎవరు ఎవరైనదీ నిర్ణయించింది ఇది మాత్రం సమంజసంగా వుంది. ఎందుకంటే "నేను నీవు" అనే భావాలు తలను బట్టి ఉంటాయి కాని, మొండాలనుబట్టి ఉండవు దుర్బలమైన కృష్ణశర్మ మొండెం మీదవున్న నందుని శిరస్సు తాను నందుడని భావించింది కృష్ణశర్మ

శిరస్సుకూడ అలాగే ఎంచింది రెండో విషయం - ఇరువురూ సుందరిని కోప గించుకోలేదు ఆమె పిలిచినట్లుగనే పలికారు. ఇరువురూ తమ తమకు గలిగిన మార్పులకు సంతోషించారు

శర్మ యిలా అన్నాడు: "తనకిప్పుడు ప్రాప్తించిన పర్వతదేహాన్ని గూర్చి నందుడు బాధపడకపోతే మాత్రం ప్రపంచంలో అందరికంటే నేను అదృష్ట వంతుణ్ణి నేను ఎప్పుడూ చక్కని బలిష్టదేహం ఉంటే ఎంత బాగుంటుంది అని వాపోయేవాణ్ణి. ఇన్నాళ్ళకు నా కోరిక నెరవేరింది ఇప్పుడు నా దండచేతుల్ని నా భుజాలను తడవుకుని నా కాళ్ళవంకకు చూచుకుంటూవుంటే నాకు అపార సంతోషం కలుగుతూవుంది నా యీ నూతన దేహాన్ని బలాన్ని చూచుకొంటే మునుపటిలాగా తల వంచుకోవాలన్నా వంగటంలేదు ఇప్పుడు ఎంతో ఆత్మ సంతృప్తి, విశ్వాసం కలుగుతున్నాయి ఇలాంటి బలిష్ఠ దేహంకోసం, సుందర విగ్రహంకోసం నా హృదయం వెదకేది ఆరాటపడేది ఇప్పుడో అలాంటి కాంక్ష, జిగీష, కలవరంత ఒక్కసారిగా ఎగిరిపోయాయి నా హృదయం అంతర్ముఖమై నా చేతుల నా దేహాన్ని తడిపి చూచుకుంటే చాలు ఎంత ఆనందం కలుగుతుంది, అందుకే నాకెంత సంతృప్తి కలుగుతుంది, ఇదివరకు దేనికైతే పరితపించేవాణ్నో అది నాకు లభించింది. సుందరీ! పూర్వంకంటే ఇకముందు నీ కెక్కువ సుఖం చేకూర్చగలగబోతున్నందుకు ఎంతో సంతో షిస్తున్నాను. ఈ విచిత్ర సంఘటనకు నా హృదయం గంతులువేస్తూ వుంది"

"ఇదివరకు నాదైన ఆ దేహాన్ని యిప్పుడు నీదేననటానికి నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు నాకు ఆ దేహం చాలాకాలం వుంది ఇలా మార్చినందుకు నిన్ను (సుందరితో) ఏమాత్రం కోపించను. పైగా నాకు మేలు చేకూర్చావు పూర్వం అలాంటి నువ్వలాంటి దేహం కావాలని ఉవ్విళ్ళూరుతూ వుండేవాణ్ణి అందుకనే శర్మ అంటె ఆదరం. అభిమానం, గౌరవం ఎప్పుడూ అతని సన్నిధిలో ఉండాలని కోరుతూవుండేవాణ్ణి నా మొద్దు శరీరం తనపాలిట పడిందే అని శర్మ అసహ్యించుకోకపోవటం నాకు ఉత్సాహకరంగా వుంది. ఈ సంఘటనవల్ల మా యిరువురి స్నేహం భగ్నం కానందుకు సంతోషిస్తున్నాను. కాని మన భవిష్యత్తును, యింత తేలిగ్గా తేల్చివేస్తున్నందుకు నా హృదయం త్రొక్కిసలాడుతూవుంది ఆశ్చర్యం నిరుత్సాహం కలుగుతున్నాయి ఇప్పుడు మిగిలింది ఒకటే పెద్ద సమస్య అతడొకవిధంగా ఊహిస్తున్నాడు నేను ఇంకో విధంగా భావిస్తున్నాను," అన్నాడు నందుడు.

"ఏమిటి, ఏమిటి?" అని అడిగారు ఒకసారిగా సుందరీ శర్మల.

"ఏమిటా, నాకు శరీరం ముఖ్యం పెండ్లిలో శరీరం ముఖ్యం ఎందుకంటే పిల్లలు శరీరంవల్ల కలుగుతారు కాని తలవల్ల కలగరు అందుకనే సంతానాన్ని తనూజ తనూభవ ఔరస మొదలైన శబ్దాలతో పిలుస్తారు సుందరీ గర్భస్థ పిండానికి నేనే తండ్రిని ఇలాంటి విషయాన్ని ఎవరు ఎలా కాదనగలరు?" అన్నాడు నందుడు

"ఆ! ఏమి మాట్లాడుతున్నావో కొంచెం వొళ్లు దగ్గరుంచుకుని మరి మాట్లాడు. నీవు నిజంగా నందుడివేనా?" అన్నాడు శర్మ. అతనికి తెలియకుండానే చెయ్యి లేచింది. పూర్వ దేహమైతే శాంతంతో ఆ చేతులు తొడల ప్రక్కన వ్రేలాడుతుండేవి

"నేను నందుణ్ణే. ఈ పరిణీత దేహం నాదని చెప్పుకోటానికీ, నేను నందుణ్ణేనని చెప్పుకోటానికి ఎంత అధికారముందో, యీ జగదేక సుందరి నా భార్య అనీ, ఆమె గర్భస్థపిండానికి నేనే తండ్రినని చెప్పుకోటానికి అంత అధికారముంది'' అన్నాడు.

"అలాగా? యిప్పటి నీ దేహం నాదై, సుందరి కౌగిలింతలో నేను ఉన్నప్పుడుకూడ నేనంత గట్టిగా చెప్పుకోలేకపోయానే, నిజానికి సుందరి ప్రేమించింది యిప్పటి నీ దేహాన్ని కాదు. కేవలం యీ నా దేహాన్నే నిద్రలో కలవరించినప్పుడు యీ సంగతి నాకు తెలిసింది ఇలాటి విషయాలను గూర్చి నాచేత మాట్లాడించటం ఏమాత్రం భావ్యంగాదు నీ శరీరాన్ని చూచుకొని నీవే నేనైనట్లుగా యింతగట్టిగా మాట్లాడుతున్నావంటే ఆశ్చర్యం కలుగుతూవుంది. నిజంగా నీవు చెపుతున్నట్లు నీవు సుందరి భర్తవైన శర్మవైతే, నేను నందుణ్ణైతే పూర్వంలాగా వుండేదేకాని మార్పు ఏమి వచ్చేదికాదు సుందరి చేతులమీదుగా తలలు మొదట మారటమే విచిత్ర సంఘటన దీనికి మన తలలు సంతోషిస్తు న్నాయి. వీటన్నిటికంటేకూడ సుందరికి కలుగనున్న మహత్తర సుఖాన్ని ఎంచి మనం యింత అధికంగా సంతోషిస్తున్నాము నీవుమాత్రం ని పరిణీత దేహాన్ని పురస్కరించుకొని నీవె సుందరి భర్తవనీ, నేను కేవలం స్నేహితుడను మాత్రమేననీ చెబుతున్నావు నీకు ఎంత అహంకారముంది? ఆమె సౌఖ్యాన్ని గూర్చి కించిత్తు కూడ ఆలోచించడంలేదు," అన్నాడు శర్మ

"నీవు చెప్పినట్టుగా ఆవిడ ఎంత సుఖపడుతుంది! అవును నీ నూతన దేహంతో అపార సుఖం పొందుతుంది కాదు? నిజమే. నేను అహంకారినని

నిందించావు నిజానికి ఎవరు అహంకారులో తెలుస్తూనేవుంది సుందరికి తెలియటంలేదా? అసలు నేనొకటి చెబుతూవుంటే, నీవొకటి కల్పించు కుంటున్నావు. ఇప్పుడు నాకున్న యీ వివాహిత దేహాన్ని గూర్చి మాట్లాడటం లేదు మనిషిని నిర్ణయించేది ఏదని నీవు చెబుతున్నావో ఆ తలను గూర్చే, నన్ను నందుని చేస్తున్న యీ తలను గూర్చే చెబుతున్నాను. పైగా సుందరి యందు నీకున్న ఆసక్తి. ఆమె సుఖాన్ని కోరేబుద్ధీ నాకు లేవనుకోవటం చాల పొరపాటు. నీవు గుళ్ళోకి వెళ్ళిన తరువాత తన మధురకంఠంతో, సిగ్గిల్లుతూ వున్న ఆ జగన్మోహన కంఠంతో నన్ను పలకరించింది నా గొంతుకూడ ఆమె లాగానే అసహజ మార్దవంతో పలుకుతుందేమోనని భయపడ్డాను. ఆమె నీ ముఖాన్ని, నీ కన్నుల్ని తనివితీరని చూపులతో చూచింది పోడాం నందా అని పిలిచింది. అప్పుడు నా కిదంతా అనవసరంగా కనిపించింది దీనిలో ఎంత అంతరార్థముందో యిప్పుడు బోధపడుతూవుంది దీనివల్ల సుందరి ప్రేమించింది నా తలనేకాని, ఎందుకూ పనికిరాని నా పూర్వశరీరాన్ని కాదు. అప్పుడు ఆవిడతో చాలా ముక్తసరిగా జవాబు యిచ్చాను ఆమెను పేరున పిలువలేదు. నా కన్నులు నా హృదయాన్ని ఆమెకు తెలియజేయకుండా చేయటానికి నా చూపుల్ని క్రిందికి ప్రసరింపజేశాను ఇదంతా నీ స్నేహంకోసం—నీ వివాహిత స్థితికోసం చేశాను. ఎప్పుడు నాకు సుందరి ఎంత ఆప్యాయనంగా అంత ఆకలితో చూచిన కన్నులూ ముఖమేకాక, భర్తృదేహంకూడి నాకు ప్రాప్తించింది. నా స్థితిగతులన్నీ సంపూర్ణంగా సుందరికి అనుకూలంగా పరిణమించాయి. ముఖ్యంగా సుందరి కోరుకుంటున్నట్లుగా జరిగింది అన్నిటికంటె సుందరిసుఖమే మనకు ముఖ్యమైతే నేను చెప్పుతున్నదానికంటే మరొక గత్యంతరంలేదు."

శర్మ నిష్ఠురంగా అందుకొన్నాడు: "కలలోనైనా నీవిలా మాట్లాడుతావని అనుకోలేదు నా శరీరం నీకు వచ్చినందుకు సిగ్గుపడుతావనుకున్నాను, కాని ఇలా కాసేపు తల ముఖ్యమనీ కాసేపు శరీరం ముఖ్యమనీ చెబుతావనుకోలేదు ఇదివరకు ఎంత అణకువగా, వినయంగా వుండేవాడివి! ఇంతలో ఎంత మార్పు వచ్చింది! ఎంత గీర్వాణం పోతున్నావు! ఒక్కసారిగా సుందరికి సుఖమియ్య కలిగింది నేనేనంటున్నావు నిజానికి నేను మాత్రమే సుఖమియ్యగలను ఎవ్వరు ఎలా మాట్లాడినా ప్రయోజనమేముంది? వ్యర్థప్రసంగం తప్ప. సుందరి ఇక్కడే వుందిగా తన భర్త ఎవరో, తనకు ఎవరివల్ల సుఖం దక్కుతుందో అదే నిర్ణయించుకుంటుంది."

సుందరి ఆశ్చర్యచకితయై వారిద్దరి ముఖాలు చూచింది. నిర్ణయించుకోలేక, తన నిర్ణయాన్ని చెప్పలేక, తన ముఖాన్ని చేతులతో కప్పుకొని ఏడ్చింది.

"నేను నిర్ణయించలేను, నేను కేవలం అబలను. నేను నిర్ణయించలేను ఈ దుర్ఘట విషయాన్ని నామీద ఎందుకు వేస్తారు? నేను చేసిన తప్పుకు చాలా సిగ్గుపడ్డాను మొదట్లో యిదంతా చాలా స్వల్పంగా కనిపించింది మొదట్లోను మీరు సంతోషించారు. అందువల్ల నేనుకూడ సంతోషించాను మీ మాటలతో నా మనస్సు స్తంభించిపోయింది నాహృదయం ముక్కలు ముక్కలైపోయింది శర్మా! నీవు చెప్పిన మాటల్లో అర్థం లేకపోలేదు అసలు సందేహింపవలసిన పనికూడాలేదు నీ ముఖలక్షణాలున్న భర్తతోగాని నేను ఇంటికి పోవటానికి వీల్లేదు. నందుడు చెప్పిన దానిమీదకూడ నాకు సానుభూతి లేకపోలేదు అతని శరీరం అతని తల లేకుండా ఎంత శోచనీయంగా ఉందో ఇప్పటికీ నా కన్నులకు కట్టినట్టుగానేవుంది నేను ప్రేమ పూర్వకంగా పిలిచింది అతని తలే అయి అయివుంటుంది తలే నా భర్తో, మొండెమే నా భర్తో నేను తేల్చుకోలేను నిజానికి అది నాశక్తికి మించిన విషయం అలాంటప్పుడు ఈ రెంటిలో ఏది నాకు సుఖప్రదమో నేనెలా చెప్పుకోగలను? నన్ను బాధించకండి ఈ సమస్యను నేను పరిష్కరించలేను మీలో ఎవరు నా భర్తో నేను తీర్పు చెప్పలేను."

రెండు నిమిషాలు ఎవరూ మాట్లాడలేకపోయారు కొంత సేపటికి నందుడు ఇలా ప్రారంభించాడు. "స్థితిగతులు ఇలా వున్నప్పుడు, సుందరి తన భర్త ఎవరో చెప్పలేనప్పుడు మధ్యవర్తి తప్ప మరొకరు ఈ విషయాన్ని తేల్చటానికి వీల్లేదు. ఇక్కడికి దగ్గరలో దమనమహర్షి ఉన్నాడు తన సర్వం సన్యసించి ఇంద్రియాలనన్నిటినీ సంపూర్ణంగా స్వాధీనం చేసుకొని తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు ఆయనకు ఇహలోకచింత ఏదీలేదు. ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళితే తప్పకుండా న్యాయం జరుగుతుంది. సుందరి సౌఖ్య విషయమై అతన్ని తీర్పు చెప్పమందాము. మీరు ఇద్దరూ ఒప్పుకుంటే అతడు తీర్పు చెబుతాడు ఆ తీర్పునుబట్టి నడుచుకుందాము మీ కిష్టమేనా?"

"నిజమే, నందుడు చెప్పినది బాగున్నది. మనం వెంటనే బయలుదేరి అక్కడకు వెళ్ళుదాము," అంది సుందరి—తాను నిర్ణయించవలసిన బాధ తప్పినదన్న సంతోషంతో.

"నిజమే ఇది మన అంతరాత్మలు తేల్చుకోవలసిన సమస్య కాదు బయటి

వాడు నిర్ణయించాలి. ఆ మహర్షి వాక్యాన్ని నేను శిరసావహిస్తాను " అన్నాడు శర్మ

వెంటనే ముగ్గురూ దేవాలయంనుంచి బయలుదేరి బండిదగ్గరకు వచ్చారు. ఆయితే, బండి ఎవ్వరు తోలాలన్న సమస్య వచ్చింది నిజానికి దారి ఎరిగివున్న వాడు నందుడు. కాని, అతనిచేతులు పూర్వంలాగ బలిష్టంగాలేవు. ఎడ్లు ఎటు పడితే అటు లాక్కొనిపోవచ్చును అందువల్ల, శర్మ తొట్లోకూర్చొని పగ్గాలు పట్టుకున్నాడు. నందుడు సుందరిదగ్గర కూర్చొని స్నేహితుడికి దారి చూపిస్తూ వున్నాడు.

శర్మ - "ఎంత దూరమో?"

సుందరి.—అసలు ఈ ఆశ్రమానికి అవతల ఆరణ్యంతప్ప మరెవ్వరూ లేరన్నాదే ఆ ఋషి

నందుడు:—ఆ ఋషికిముందు కనిపించిన ఋషికూడ అలాగే అన్నాడు. అయినా, మరొక ఋషి మనకు ఎలా కనిపించాడు?

శర్మ —ఇలా అబద్ధాలు చెబితే, వీరికి ఒరిగేదేముంది?

సుందరి—ఏమో ఈ ఋషిపత్నులు లేకపోతే, మనం ఎప్పుడో వెనక్కు తిరిగిపోవలసివచ్చేది. ఇంత ఘోరతపస్సు చేస్తున్నా, ఈర్ష్య వదలనట్లు కనిపిస్తూ వుంది. ప్రపంచంలో తమకన్న ఘోరతపస్సు చేస్తున్నవారే లేరనీ, తాము లోకోత్తరులమనీ భావిస్తున్నట్లుంది. ఎంత తపస్సు చేసినా మగవాళ్ళకున్న స్వార్థం ఎక్కడకు పోతుంది? ఇంకొక ఋషి వున్నాడంటే ఇంత కంటగింపు దేనికి? వారి గొప్పతనాన్ని ఎవరు పంచుకోబోతున్నారు?

నందుడు -మహాత్ములకు ఇలాంటి దోషాలను అంటగట్టటం తప్పు ఇంద్రియ దమనంకోసం వా రహోరాత్రాలు తపస్సు చేస్తూవుంటారు. అందువల్ల ఇరుగు పొరుగున ఇతరులు ఉన్నదీ, లేనిదీ ఎలా తెలుస్తుంది? ఈ సంగతి తెలియదంటేనే వారు ఎంత తీవ్ర తపస్సు చేస్తూవున్నారో స్పష్టమవుతూ వుంది.

శర్మ -ఇప్పుడు ఆ గొడవంతా దేనికి? ఇదివరకు ఇక్కడికి వచ్చానన్నావు గదా, దమనమహర్షి ఆశ్రమం ఎక్కడుందో నీకు తెలీదా?

నందుడు:-నేను వచ్చి చాలాకాలమైంది. పైగా అప్పటి ఋతువువేరు. అందు వల్ల చెట్లు, తీగలు గుర్తుపట్టటానికి వీల్లేకుండా ఉన్నాయి పైగా, దేహం కూడా మారింది అందువల్ల మరీ గుర్తుపట్టలేకుండావున్నా

ముగ్గురూ కాలినడకను వెళ్ళుతున్నారు. ఆ చెట్ల మధ్యగా బండి పోదు పైగా ఆశ్రమపథాలలో బండిమీద ప్రయాణం అపచారంగా కనిపించింది అందువల్ల బండిని ఆశ్రమాలకు వెలుపల వదిలేసి బయలుదేరారు. మూడురోజులనుంచీ ప్రయాణం సాగుతూవుంది.

"ఆ తెల్లపీచు ఏమిటి!'' అంది సుందరి.

మిగతా యిద్దరూ తేరిపార చూచారు. ఇంకా సూర్యోదయం కాలేదు. చలిగాలి వీస్తూవుంది. "పుష్ప విశేషం ఒక దినుసు పువ్వు అయివుంటుంది'' అన్నాడు తెలుగు నిఘంటువులాగా శర్మ

నందుడు (తేరిపార జూచి) మహర్షి, మహర్షి!

సుందరి —ఈ చలికాలంలో అందులో తలబంటి నీళ్ళలో మహర్షి ఏం చేస్తూ వుంటాడు?

నందుడు.—తపస్సు.

సుందరి —అదేమి తపస్సు? పుండుపంటి చన్నీళ్ళలోనా?

శర్మ —అలా చెయ్యకపోతే తపస్సు ఎలా అవుతుంది?

"దమనమహర్షి దమనమహర్షి!" అన్నాడు జాగ్రత్తగా చూస్తున్న నందుడు.

"అమ్మయ్య! ఎన్ని రోజులకు చేరుకున్నాము." అంటూ సుందరి నిట్టూర్చింది

"ఈ సరస్సు ఒడ్డున కూచుందాము. తపస్సు ముగించుకొని ఆయన ఇలాగే వస్తాడు," అంటూ నందుడు తన అలవాటుప్రకారం గొంతుకుకూర్చోబోయాడు. కాని అతని కొత్తకాళ్ళు పద్మాసనం వేశాయి దీనినంతా చూస్తూవున్న సుందరి కళ్ళు నవ్వాయి. శర్మ బాసీపెట్టు వెయ్యాలనుకున్నాడు. కాని అతని కాళ్ళు గొంతుకు కూర్చున్నాయి

"ఆయన తపస్సునుంచి ఎప్పుడు లేస్తాడో?" అంది సుందరి.

"ఎప్పుడు లేచినా తప్పేదేముంది?" అన్నాడు నందుడు.

దమన మహర్షి ఆ పుండుపంటి నీళ్ళలో అలాగే కదలకుండా నిల్చున్నాడు వచ్చినవారిని చూడటంవల్లనో, చూడకపోవటంవల్లనో మహర్షి కదలలేదు. ఒక గంటసేపు ముగ్గురూ అలాగే కూర్చున్నారు. తరువాత కొంతసేపటికి దమనమహర్షి తపస్సు చాలించి నీటిమీద అటూ యిటూ పోతూవున్న విడి తామ రాకు ఒకటి పుచ్చుకొని ఒడ్డుకు చేరుకున్నాడు

బిత్తరపోయి కళ్ళప్పగించి చూస్తూవున్న సుందరి, "అదేమిటి అలావూడుస్తూ వుంది! తామరాకుతో వూడిస్తే ఎక్కడన్నా పాచివస్తుందా? ఆ మాత్రమన్నా తెలియదేం?" అన్నది.

నందుడు:- అలా అంటావేమిటి? వారే దమన మహర్షులు అరిషడ్వర్గాలను స్వాధీనపరచుకొన్న లోకోత్తర పురుషులు

సుందరి - అన్నట్లు మా వూరి వైద్యుడు జ్ఞాపకం వస్తున్నాడు

నందుడు:- దేనికి?

సుందరి:- ప్రాణంపోయినా జ్వరం కట్టింౘన్నాడు

నందుడు - (కొరకొర చూస్తూ) అతనికీ ఈ ఋషికీ పోలికేమిటి?

సుందరి:- లేకేం, అది ఎముకలగూడో మనిషో నువ్వు చెప్పేదాకా తెలియక పోయె. ఇంద్రియాలన్నీ వాడివత్తలై ఉడిగిపోయిం తరువాత ఇంద్రియాలను దమించట మేమిటి?

శర్మ.- ఎందుకలా తామరపాకుతో వూడుస్తాడు,

నందుడు - ఆత్మవత్సర్వ భూతాని యః పశ్యతిసపండితః" అనే వాక్యాన్ని మరిచిపోయావా? తన కాళ్ళక్రింద క్రిమికీటకాదులు నలిగి చస్తాయన్న భయంతో వాటికి నొప్పి తగలకుండా తామరపాకుతో ఊడుస్తున్నాడు

సంస్కృతివాక్య మెన్నడూ ముఖతః వెడలని నందుడు ఇప్పుడు సంస్కృత వాక్యాన్ని ఉదాహరించాడు. ఇది సుందరికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఆమె మనస్సులో ఏమి భావాలు పరుగెత్తాయో ఒక నిట్టూర్పు విడిచింది ఇంత విపరీత ప్రకృతిగల ఋషులు తనకు న్యాయం కలిగిస్తారా అన్న సందేహం కలిగిం దేమో!

"ఎవరక్కడ? నరవాసన! పొండి దూరంగా వెళ్ళిపొండి! ఈ నిర్జనారణ్యంలో మీకేమిపని? మా తపస్సు చెడగొట్టటానికి వచ్చారా? పొండి పొండి,'' అన్నాడు దమనుడు.

ఆపాదమస్తకం అతడు దిగంబరి చర్మం ఎముకలూ తప్ప మరేమీలేదు. అతని దేహం సుందరికి వికృతం కలిగించకపోయినా భయం కలిగించింది

"మహాత్మా, క్షమించాలి మీ గొప్పతనాన్ని విని స్వయంగా చూచి జన్మ తరింపజేసుకొందామని వచ్చాము. మాంసకలుషితమైన యీ శరీరం సాగిస్తున్న జీవయాత్రలో కొన్ని చిక్కులు వచ్చాయి. ఇంద్రియాలను జయించిన మీరు మా సమస్య పరిష్కరించగలరని కొండంత ఆశపెట్టుకొని వచ్చాము. మీ తపస్సుకు

విఘ్నం కలిగించాలని రాలేదు దయవుంచి ఒకసారి జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి. ఒకసారి మీ ఆశ్రమానికి వచ్చి మీ దర్శనం చేసుకొని వెళ్ళాను" అన్నాడు నందుడు సుందరీ శర్మలు పక్కన నిలబడ్డారు

"ఆఁ ఎక్కడో చూచినట్లుంది నీ ముఖం మాత్రం గుర్తుకు వస్తావుంది నీ శరీరం చాల సున్నితంగా మారినట్టుంది. మా ఆశ్రమానికి వచ్చిన ఫలితం ఊరికినే పోతుందా?"

"మీ ఆశ్రమానికి రావటంవల్ల ఎంతో పుణ్యం లభించింద కాని ఈ శరీరం మాత్రం ఇలా మారటానికి వేరే కారణముంది అందువల్లనే మేము ముగ్గురం ఇక్కడికి రావలసివచ్చింది మాకిప్పుడు ఒక సమస్య ఏర్పడ్డది. ఇది మాకు తేలలేదు మీ వంటి తపస్సంపన్నులు, ఇంద్రియాతీతులు మా చిక్కులు తీరుస్తారని వచ్చాము దయతో మా కథంతా విని మీరు తీర్పు చెప్పండి మీ నిర్ణయాన్ని శిరసావహిస్తాము" అన్నాడు నందుడు.

"తథాస్తు! మొదట్లో మిమ్మల్ని ఇక్కడినుంచి తరిమివెయ్యాలన్న భావం మాకు కలిగింది కాని ఆలోచించగా అదికూడా ఒకవిధమైన కామంగా తోచింది కామాన్ని జయించటం మా ఆదర్శం. అందువల్ల మిమ్మల్ని తరిమి వెయ్యటం మంచిదికాదని తరువాత పొడకట్టింది. అసలు జీవితానికి భయపడి ఇలా చేస్తున్నానేమో అనికూడ తోస్తూవుంది. ఇలాంటిది కేవలం పిరికితనమౌతుంది. పైగా కామాన్ని సంపూర్ణంగా జయించడంకూడాకాదు. పైగా మీలో ఒక

స్త్రీ కూడ ఉన్నట్లుంది అవునా? మా యింద్రియాలకు, మాకు మాత్రం కాద నుమా? విశాలనేత్రాలు, సన్నని పెదవులు, పీనస్తనాలు, విశాల జఘనం, కని పిస్తున్నాయి పాపపంకిలమైన మానవజీవితం మాకు తెలియనిదికాదు మానవ దౌర్బల్యాన్ని మేము గుర్తించకపోలేదు ఆ పెదవులను ముద్దుపెట్టుకోటానికి ఆ చనులను పుణకటానికీ, ఇంకా ఇంకా ఏవేదో చేయటానికి నీచమానవుడు ఎంత అలమటించిపోతాడు? దాన్ని ఆనంద మంటాడు ఆనందా నికీ, తుచ్ఛసుఖానికీ ఎంత భేదముందో ఆ అవివేకికి-ఏమి తెలుసు? మూర్ఖుడు!

సుందరి లజ్జాక్రోధాలతో క్రుంగిపోయింది.

దమనమహర్షి మళ్ళీ ప్రారంభించాడు—

"మీ మగవాళ్ళు ఇద్దరే వచ్చివున్నట్లయితే, మా ఆశ్రమవాటినుంచి మిమ్ముల తరిమివేసి వుండేవాళ్లం. కాని, మీతో ఒక స్త్రీ వచ్చింది అందువల్ల మిమ్మల్ని మేము తరిమివేయ దలచుకోలేదు. దీనినిబట్టి మామనస్సు ఆడదాన్నిచూచి మెత్త బడిందని అనుకోకూడదు. మానవుడికి ఆడదాన్ని చూస్తే మనస్సు చలిస్తుంది. చూడకుండా వున్నప్పుడు మనస్సును కట్టివేసుకోవటం అంత పెద్ద విషయం కాదు. తొడమీద స్త్రీ ఉన్నప్పుడే మనస్సు చిక్కబట్టుకోవటం గొప్ప. అందు కోసమే మిమ్మల్నందర్నీ మా ఆశ్రమానికి పిలుస్తూవున్నాము"

మహర్షి ముగ్గురి ముఖాలు చూచాడు. సుందరి ముఖంలో అతని కేమి కనిపిం చిందో చటుక్కున అన్నాడు;— "ఓసి పిచ్చిపిల్లా! భయపడకు వాయు భక్షణకే సంకోచించే మేము నిన్ను భక్షించములే! రా ఎందు కలా జంకుతావు? ఇదిగో కుటీరం"

నలుగురూ కుటీరంవైపు బయలుదేరారు మళ్ళీ మహర్షి సాగించాడు -

''ఈ కుటీరాన్నికూడ ఈ తుచ్ఛమైన శరీరాన్ని రక్షించుకోటానికి నిర్మించుకోలేదు మేము ఆరు గాలము ఆరుబయట పండుకుంటాము. అయితే కుటీరం దేనికి అన్న ప్రశ్నవస్తుంది దాన్ని కేవలం కందమూలాదులను ఉంచ టానికి నిర్మించాము. వీటినికూడ తినము. కందమూలాదులు లేనప్పుడు వాయు భక్షణచేయక ఏమి చేస్తాడు? అది జఠరాగ్నిని జయించటంకాదు. కందమూల ఫలాదులు అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు కూడ వాటిని విసర్జించి వాయుభక్షణ చెయ్యాలి అప్పుడే కామాన్ని జయించినట్లవుతుంది కుటీరానికి పదండి ఫలా లిస్తాను తిందురుకాని. మేము వాయుభక్షణ చేస్తూవుంటాము"

సుందరి ఎందువల్లనో నిట్టూర్పు విడిచింది నంద, శర్మలు చెవులు దోరబెట్టి కొని వింటున్నారు

'తరువాత మీరు చెప్పే కథను సావధానంగా వింటాము మాకు తినే దమ్ములు లేవని అంటానికి ఎవరికీ వీలుండదు కామ దూరులమైన మేము, కామాలను అనుభవించకపోయినా, ఆ విషయ జిజ్ఞాస అంటే కామం, మాకు కలుగవచ్చును అందువల్ల, ఆ భావాన్ని, ఆ జిజ్ఞాసను పూర్తిగా త్రుంచి వెయ్యాలి

"అయితే, మా స్థితి యేమయ్యేటట్లు? అన్న ప్రశ్న రావచ్చు. కందమూల ఫలాదులపట్ల ఎలా వ్యవహరిస్తున్నామో, యీ విషయాలలో గూడా అంతే. అయితే కందమూల ఫలాదులను తినకపోయినా, వాటి కమ్మని వాసనను పీల్చి సంతృప్తి పడటంకోసం వాటిని సంపాదిస్తున్నామన్న సందేహం మాకు కలగక పోలేదు ఆయినా దానికి మా సమాధానం లేకపోలేదు. వాటిని చూడటంవల్ల తినాలన్న తీవ్రకామం కలుగుతూ వుంటుంది. ఇలాంటి తీవ్రకామాన్నే మేము జయిస్తూ వున్నాము అందువల్ల ఉన్న సందేహం తీరింది.

"కామోద్రేకం కలిగించె యీమెను కుటీరానికి తీసుకువెళ్ళుతున్నామంటె, యీమె అందం చూచి ఆనందించాలన్న కామమైనా కలగటంలేదా అని అనవచ్చు నిజమే, ఈమె అందాన్ని చూట్టంవల్ల తనదానిని చేసుకోవాలన్న కామం బయలుదేరుతుంది అలాంటిదానిని జయిస్తున్నాము అలాంటి అవకాశం కోసమే మిమ్మల్ని ఆశ్రమానికి పిలుస్తున్నాము. ఫలాదులు మీ కివ్వదలచాము. అయితే మీరు తింటూవుంటే, మేము ఆనందించటంలేదా? అదికూడా కామంకాదా? అంటే నిజమే మీరు భుజిస్తూవుంటే, మేము ఆనందించటం జరుగుతుంది ఇక్కడ ధర్మసూక్ష్మ మొకటివుంది మీరు యోగ్యులుగా కనిపిస్తూవున్నారు కాబట్టి మిమ్మల్ని మా శిష్యకోటిగా భావించి చెబుతూవున్నాము. అహంకారాదులను వదలి ఋషులు బ్రహ్మైక్యంపొందాలి మీరు భుజిస్తూవుంటే, మాకు ఎలా ఆనందం కలుగుతూవుందో తెలుసుకోవాలి. తింటున్న మీ భావాన్ని మేము పొందాలి అంటే మమత్వం పోయి, అంటే అహంకారాదులుపోయి మీలో ఐక్యమౌతున్నామన్నమాట అంటే ఆత్మను తెలుసుకోగలుగుతున్నాము ఇలాంటి శక్తిని పెంపొందించుకొని అద్వైతసిద్ధిని పొందుతున్నామన్నమాట.

"ఇదంతా మీకు అగమ్యగోచరంగా వుంటుంది. అసలు తత్త్వ స్వరూపమే అలాంటిది. శారీరక, మానసిక, ఆధ్యాత్మిక కామ ఇచ్ఛాదులు తిలదండుల

న్యాయంగా కలిసివుంటాయి. ఎలాంటివారికైనా విభజించటమనేది చా కష్టసాధ్యం

"ఏది ఎలావున్నా, ధైర్యముండాలి. మీ ముగ్గురూ మా కుటీరానికి రండి. మీ కథంతా సావధానంగా విని తీర్పు చెబుతాము ఈ నిర్ణయం మాత్రం నిష్కామంగా చెబుతాము. ఇలా చెప్పటం కూడ కుతూహలంవుంటే కాదుసుమా!"

నందుడు "నేను చెప్పలేదా?" అన్నట్టు శర్మవైపు చూచాడు నిజమే నన్నట్లు శర్మ నందునివైపు చూచాడు సుందరి సిగ్గుదొంతరలోనే తలవంచుకొని వారి వెంట నడిచింది

రెండు నిమిషాల్లో నలుగురూ ఒక వృద్ధ కదంబతరువు దగ్గరకు వచ్చారు ఆ చెట్టు మొదట్లో పెద్దతొర్రవుంది ఆ తొర్రేదమనుడి కుటీరం తామరపాకుతో తుడ్చి ముగ్గుర్నీ ముందట కూర్చోబెట్టి లోపలికి వెళ్ళి ఫలాలుతెచ్చి యిచ్చి పద్మాసనం వేసుకుని కూర్చున్నాడు నడచిన కథంతా పూసగుచ్చినట్టు చెప్పవలసిన బాధ్యత శర్మమీద పడింది

కాశీనిలయంలో జరిగిన ఘట్టాన్ని ఎత్తుకొని చెప్పితే సరిపోయేదే అని, కృష్ణశర్మ తన బాల్యంనుంచీ జరిగిన కథంతా చెప్పాడు అతడు చెబుతున్నంత కాలం సిగ్గుతో సుందరి తలవంచుకొన్నది. శర్మ తమ కథను చక్కగా చెప్పటంవల్ల సుందరీ నందులకు ఆనందం కలిగింది వెనకటి ఘట్టాలన్నీ మళ్ళీ కన్నులకు కట్టినట్లు కనిపించాయి దమన మహర్షికి ఏమనిపించిందో చెప్పటం కష్టం అతడు జితేంద్రియుడు కదా!

"ఇదీ జరిగిన కథ సుందరి ఎవరి భార్య? తాము సెలవివ్వాలి మీ తీర్పున బట్టి నడచుకొంటాము," అన్నాడు శర్మ.

"చిత్తం సెలవివ్వండి" అన్నాడు నందుడు దమనుడి నిర్ణయంకోసం క్రీగంట చూస్తూవుంది సుందరి

దమనుడు నిట్టూర్చి ఇలా అన్నాడు:—"మీ కథంతా వింటూవుంటే, మాకు పంచాగ్నుల మధ్య తపస్సు చేసుకోవటమే తేలికనిపిస్తూవుంది కథ వింటున్నంత కాలం మా మనస్సు చీకాకుపడింది గంగామృత్తిక ఆపాదమస్తకం ఒత్తుగా పూసుకొన్నాం కాబట్టి మా వికారం మీకు తెలియటంలేదు కాని, మిమ్మల్ని చూస్తే జాలికలుగుతూవుంది. తుచ్ఛఇంద్రియాలకు లోబడి కానుగఎద్దులాగ ఎలా తిరుగుతున్నారో ఆలోచించారా? ఈ ఇంద్రియసుఖాలను వదలుకోలేరా? ఎంత కాలం ఇలా ఎండమావివంటి సుఖంకోసం ప్రాకులాడుతారు? ఆ సుఖం మాకర్థం

కానిదికాదు కామం కళ్ళకెగదట్టి - ఆ ఎఱ్ఱ పెదవుల్లో ఏ ముందనో - ఆ చక్ర స్తనాలలో, ఆ చుబుకాలలో ఏముంది? ఆ జఘనం విశాలంగా వుంటే ఏ మొరిగింది? అవి తతనితంబాలంటారు కాబోలు ఎన్ని పాట్లు పడతారు? ఆ అల్ప కాల సుఖంకోసం పరస్పరో|దే-లను పెంపొందించుకొంటూ వుంటారు ఇదంతా నే నెరగకపోలేదు "

సుందరి చప్పున పెడెముఖంపెట్టుకుంది శపిస్తాడన్న భయం కూడా ఆమెకు కలుగలేదు

"ఈ విషయం మాకూ తెలుసు దయవుంచి మీ నిర్ణయాన్ని చెప్పండి: సుందరి ఎవరి భార్య?" అని అడిగాడు నందుడు. "నేను చెప్పినదానిని బట్టి నా నిర్ణయమేమిటో తేలిపోయింది తేలిపోయిన విషయాన్నిగూర్చి తీర్పు చెప్ప మనటంనాకు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తూవుంది స్నేహితుని మస్తకం ఎవరి భుజాలమీద వుందో సుందరి వారిది పాణి|గహణం కర|గహణంతో జరుగుతుంది అంటే సుందరి కర|గహణం చేసిన చేయికలవారిదే సుందరి " అన్నాడు దమనుడు

కూర్చున్న నందుడు ఉత్సాహంతో ఒక్కసారిగా నిలబడ్డాడు. సుందరీ శర్మలు తలలు వంచుకొని అలాగే వున్నారు

"కాని, నా నిర్ణయం అప్పుడే తేలలేదు ఈ చెప్పినదంతా ఉప|క్రమణికే. కాసేపు ఆగు," అంటూ దమనుడు లోపలికి వెళ్ళి పారుటాకులతో నిర్మించిన పొడుగాటి చొక్కాను తీసుకొచ్చాడు. "ఈ చొక్కా నే నౌతానా?" అలాగే అవయవాలన్నీ వివాహితాలు కావచ్చుకాని అన్నిటిలో శిరస్సు |ప్రధానం అందు కనే దీన్ని ఉత్తమాంగం అన్నారు అందువల్ల భర్త శిరస్కుడైన వానిదే సుందరి" అన్నాడు దమనుడు

సుందరీ శర్మలు సంతోషంతో ఒకరిముఖం ఒకరు చూచుకొన్నారు

"మీరు మొదట్లో ఇంకో విధంగా చెప్పారే?" అన్నాడు నందుడు నిరుత్సాహంతో.

"నేను తేల్చి తుదికి చెప్పినదే నా నిర్ణయం "

దమనమహర్షి చెప్పినట్లు నడుచుకొంటామని చెప్పింది తానే కనుక నందుడు నోరెత్తలేకపోయాడు. పైగా, అతడు చెప్పిన కారణాన్ని కాదనలేక పోయాడు ముగ్గురూ దమనమహర్షికి నమస్కరించి సెలవు తీసుకొని బయలు దేరారు ముచ్చురు కొంతదూరం కలసిపోయారు. ఈలోగా ఎవ్వరూ మాట్లాడ లేదు కొంతదూరం పోయిన తరువాత "ఇక సెలవు తీసుకొంటాను నిర్ణా

రణ్యానికి వెళ్ళి తపస్సు చేసుకొంటాను. ఇలా తపస్సుకు వెళ్ళాలని చిన్న ప్పటినుంచీ ఎంతో ఉవ్విళ్ళూరుతూ వుండేవాణ్ణి" అన్నాడు నందుడునెమ్మదిగా దీనికి సుందరి శర్మ లిద్దరూ కాదని మందలించలేకపోయారు. మొదట్లో కొంత కష్టం కలిగినా, చివరికి ఒప్పుకున్నారు. శర్మ నందుని భుజంతట్టి "ఈ శరీరాన్ని అతిగా తపింపజేసేవు. శరీరముంటే గదా తపస్సు సాగటం." అని శర్మ కొంత జాలిగా అన్నాడు.

"నా సంగతి నాకు తెలుసులే," అని విడలించుకొన్నాడు నందుడు

సుందరి అతన్ని అనునయించబోయింది, కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. శర్మ కొంత వెనక ఉండగా నందునితో మెల్లగా అంది —నీవు విచార పడవద్దు. పూర్వం నీదైన శరీరాన్ని ఆ కంఠపాదం చాలా జాగ్రత్తగా చూచుకొంటాను. ఎంతో ఆప్యాయనంగా చూచుకొంటాను. పూజిస్తాను నీ సంతోషానికి కృతజ్ఞత తెలుపుతా "

"ఆ సత్కారాలన్నీ నాకే చేరుతాయిగదూ?" అని పుల్లవిరుపు మాట అన్నాడు.

"అప్పుడప్పుడూ నీ తలను గూర్చికూడ కలలు కంటూవుంటాను." అని కూడా అని చూచింది.

"అవన్నీ నా అనుభవానికీ అతీతం" అన్నాడు నిరుత్సాహంగా నందుడు

ఇరుపక్షాలు చీలిపోయాయి. ఇద్దరొకప్రక్కగాను, ఒకరు మరొక ప్రక్క గాను బయలుదేరారు నందుడు కొంచెం దూరం పోయింతరువాత సుందరి అతని దగ్గిరకు పరుగెత్తుకొనివెళ్ళి "ఏది ఎలావున్నా, యిప్పటి యీనా శరీరమే నాకు తెలిసినంతట్లో, మొట్టమొదటిసారి ప్రేమంటే ఏమిటో బోధించింది ఆ ఎముకలగూడు ఏమి తీర్పుచెప్పినా, నీవల్లనే నాకు గర్భమేర్పడింది" అన్న మూడు ముక్కలు అతని చెవినివేసి తిరిగి శర్మదగ్గరకు వెళ్ళింది

సుందరి శర్మతో పుట్టింటికి వచ్చింది. వారితోపాటు నందుడు కూడా వచ్చి వున్నట్లయితే ఊళ్ళోవాళ్ళు విడ్డూరపడి వుండేవాళ్ళు. ఎన్నో ప్రశ్నలు వేసివుండే వాళ్ళు ఎన్నో గుసగుసలు బయలుదేరి వుండేవి. కాని, నందుడు మాత్రం వారివెంట రాలేదు. అందువల్ల శర్మలో వచ్చిన మార్పు అతని బంధువులకుకాని, వూళ్ళోవాళ్ళకు కాని పట్టివ్వలేదు అలాంటప్పుడు అసలు అతడు శర్మకాడన్న సందేహం ఎలా కలుగుతుంది?

మన మిత్రుడో, బంధువో, లేక చిరపరిచితుడో పూర్వశిరస్సుతో మన గదిలోకి వస్తాడనుకోండి అతని శరీరంలో ఎన్ని మార్పులున్నా, అతని గొంతులో ఎంత వ్యత్యాసమున్నా అతన్ని మనం వెంటనే గుర్తిస్తాము పలుకరిస్తాము. మనకు ఆశ్చర్యం కలిగినా, వచ్చిన మార్పులనుగూర్చి ప్రశ్నించినా అతనితో మనం పూర్వంలాగానే మెలగుతాము

శర్మ విషయంలో కూడా ఇంతే జరిగింది

ఇక్కడ మరొక విషయాన్ని మరచిపోగూడదు శర్మను ఆ వూరివారు పెండ్లి సందర్భంలోనే చూచారు. పెండ్లి అయిన తరువాత 18 మాసాలకుగాను మళ్ళీ అతన్ని చూడటం ఇదే మొదలు పెండ్లికిముందు సన్నగా గాలికి పడిపోయేట్లుండే వ్యక్తులు పెండ్లి అయింతరువాత అందే పునస్సంధానం జరిగిం తరువాత చప్పున తేలటం కద్దు త్వరగా గుర్తుపట్టరానంత లావు కావటం కొత్తకాదు.

శర్మలోని మార్పుకు కూడ ఇదే కారణమని వూళ్ళోవాళ్ళు అనుకొని వుండవచ్చును

ఏది ఎలావున్నా శర్మను గుర్తుపట్టకపోవటంకాని, జరిగిన కథను తెలుసుకోవాలన్నంత కుతూహలం రేకెత్తటం కాని జరగలేదు.

సుందరీ శర్మలు ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి మసక చీకటి పడింది. ఎన్నాళ్ళకో వచ్చిన అల్లుని, కన్న కూతుర్ని చూచుకొని అత్తమామలు ఎంతో సంతోషించారు ఎన్నో కుశల ప్రశ్నలు వెయ్యటం మొదలెట్టారు శర్మతలిదండ్రుల ఆరోగ్యం దగ్గరనుంచి పెండ్లివాడు అరణమిచ్చిన ఆవు సంగతి వరకూ అడిగారు శర్మ అన్నిటికీ సమాధానమిచ్చాడు సంభాషణ జరిగి జరిగి అరణపు ఆవుమీద సాగుతూవుంది సుందరీ, అత్తా వింటూ వున్నారు మామాఅన్నాడు.

"అది ఎంతకులం గలదనుకొన్నావు ?"

''అందుకు సందేహమా ? ఏంతో సాధువులే." అన్నాడు శర్మ

"సరిగా అమ్మాయి గుణాలే దాని" వని అత్త కూతురుముఖం చూచుకొని మురిసిపోయింది.

"ఏమో ! ఆ సంగతి మీ అమ్మాకూతుళ్ళకే తెలియాలి."

"పోట్లమారిదైతే అయ్యగారి సంగతి తెలిసివుండేది,'' అని సుందరి చిరునవ్వు నవ్వింది

"పోట్లమారిదా? మన పిల్లలు దగ్గరకు వెళ్ళినా ఏమనదు మంచి జీర గలది ఎంత డబ్బుపోసినా మళ్ళీ అలాంటిది దొరుకుతుందా?" అన్నాడు మామ

"నిజమే పాలు ఎంత బాగా ఇచ్చేదనుకున్నావు? ఒకనాడు కూడా కాలు కదిపిన పాపానపోలేదు ఈ మధ్యనే కట్టింది?" అని శర్మ భార్యవైపు చూచాడు. సుందరి కన్నులు సిగ్గు తొరిగాయి

"అమ్మా! పొద్దుపోలా? ఆయన ఎంతో దూరంనుంచి నడిచి వచ్చారు, ఆకలి అవుతూ వుండాలి

"నన్ను వంక పెట్టుకోవటం దేనికి? నీకే ఆకలి అవుతుందని చెప్పరాదు?" అన్నాడు శర్మ

"నాయనా! లే. ప్రొద్దుపోయింది. పట్టుబట్టక ట్టుకో" అంటూ అత్త లోపలికి పోయింది.

"స్నానం చెయ్యాలే" అంటూ శర్మ భార్య వెనుక ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు మామమాత్రం అరుగుతో సహీ అలాగే దిగబడ్డాడు

అంగవస్త్రం కట్టుకొని శర్మ బావి దగ్గరకు వెళ్ళాడు అతను గిలక మీద తాడు వేసి పెద్దచెంబు బావిలోకి వదలి మునిగింతరువాత లాగాడు ఒక్కసారిగా వచ్చి చెంబు గిలకకు కొట్టుకొని నీళ్ళన్నీ చిందిపోయాయి బరువుగా వుందను కొని తేలిక పెట్టెను ఎత్తితే ఏమి జరుగుతుందో శర్మకు కూడ అదేపని జరిగింది అంతే. నడుము మాత్రము పట్టుకుపోలేదన్నమాటే గాని అంత అవస్తా జరిగింది అతనికే ఆశ్చర్యం కలిగింది ఏలాగైతేనేం అతడు స్నానం చేశాడు

సుందరి ఏదో సాకుచెప్పి తానే స్వయంగా భర్తకు వేరుగా వడ్డనకు పూను కొన్నది శర్మవచ్చి కూర్చున్నాడు అన్నం వడ్డించిన సుందరి భర్తవంక చూచి మెల్లగా నవ్వింది

"ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?"

"ఆఁ, ఎమిలేదు?"

శర్మ అటూ, యిటూ చూచాడు ఎమీ కనిపించలా, తన్నుతాను చూచు కొన్నాడు ఏమీ కనబడలేదు "ఎందుకు నవ్వుతున్నావు?" అని భార్యను మళ్ళీ అడిగాడు

"శూద్రుడిలాగా అలా గొంతుక కూర్చుంటే నవ్వు వచ్చింది"

"ఓహో, ఇంతేకదా." అని బాసిపెట్టువేసుకొని ఆపోసనపట్టి భోజనం చేస్తూవున్నాడు. సుందరి భర్త వంక చూస్తూవుంది

"మజ్జిగ"

"అన్నం తెమ్మంటారా?"

"అక్కర్లేదు"

ఆమె పాలువడ్డించి పెరట్లోకి వెళ్ళింది. శర్మ భోజనంచేసి భార్యను ఎలిచాడు. వార్చటానికి నీళ్ళులేవు కామాలనుకుని మంచి నీళ్ళుతెచ్చి చెంబులో పొయ్యబోయింది. చెంబునిండా నీళ్ళున్నాయి

"ఎందుకు పిలిచారు ?"

"అన్నం కావాలి."

"ఇందాక వడ్డిస్తానంటే వద్దంటిరే," అని ఆమె నవ్వింది.

"ఇందాక సరిపోతుందనుకున్నాను. చాలలేదు. నవ్వటం దేనికి? ఆకలి దాచుకుంటారా? నాకు తెలియదులే," అని సిగ్గుతో ముఖం వంచుకున్నాడు.

సుందరి మళ్ళీ అన్నం పాలు వడ్డించింది. అతడు భోజనంచేసి, వార్చి లేచాడు.

తరువాత ఇంట్లో భోజనాలు ముగిశాయి. సుందరి తల్లికి అత్తవారింటి సంగతులు, తన ఇరుగుపొరుగునవున్న బ్రాహ్మణ్యం సంగతి చెప్పింది. తన స్నేహితురాండ్రు ఎవరెవరు ఎలావుండేది, ఎవరెవరు అత్తవారింటికి వెళ్ళినది, కాన్పుకు ఎవరెవరు పుట్టింటికి వచ్చిందీ, ఎవరెవరికి మనుములు వస్తున్నదీ, పూస గుచ్చినట్లు చెబుతూ తల్లికి తన అత్తవారివూరు ఒకసారి కన్నులకు పొడకట్టేట్లు వర్ణించింది. ఇంతలో గదిలో చదువుకుంటున్న భర్త మంచి నీళ్ళని పిలిచాడు.

"సరే, ప్రొద్దుపోయింది. ఆయనకు మంచి నీరు తీసుకెళ్ళు" అని తల్లి లేచి వంట యిల్లువద్ద సాగింది. సుందరి మాత్రం లేవకుండానే ఇంకా కబుర్లు చెబుతూ కూర్చుంది. "ఎప్పుడున్న సంగతులే కదా, అయనకు మంచి నీళ్ళు తీసుకెళ్ళుదూ" అని తల్లి మరొకసారి హెచ్చరించింది.

సుందరి బద్ధకంగా, తల్లిమాటలను తీసివేయలేని దానికిమల్లే లేచి మంచినీళ్ళ చెంబుతో భర్తగదిలోకి వెళ్ళింది. అతడు ముసుగు పెట్టుకొని నిద్రపోతూ వున్నాడు.

"ఇప్పుడేకదా మంచినీళ్ళన్నది అంతలోనే నిద్రపోయారా! అంటూ ఆమె చెంబు మంచం క్రింద పెట్టింది భర్త ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల అసమత చూచి

"ఈ దొంగనిద్రలు ఎప్పటినుంచో?" అంది.

అతడు మాట్లాడలేదు. సుందరి బల్లమీద కూర్చుని వెండి పళ్ళెంలో వున్న తమలపాకులను తీసుకొని కవటాకులను ఏరి వాటిని పవిత్రంగా మంచి గుడ్డతో తుడిచింది. ఒక్కొక్క ఆకే తీసుకొని జాగ్రత్తగా వెనుక భాగంలోని తెల్ల పొరను అత్యంత సూక్ష్మమైన ఈనెలతో సహా తీసివేసింది. ప్రతిదానికి సరిపోయిన మంచి సున్నంరాసి వక్కపొడి పోసి చిలుకలు చుట్టి "ఇదిగో నండి తాంబూలం" అంది. అతడు మాట్లాడలేదు. "పాపం! ఎంత మంచి నిద్ర పట్టింది." అంటూ సుందరి ఎడమచేత్తో శర్మముక్కు గట్టిగా పట్టుకుంది. అతడు నోరుతెరవక తప్పలేదు. ఆ అవకాశం తీసుకొని కుడిచేతిలోని ఆకు మడుపులను నోటిలో కుక్కింది. అతడు సుందరి వేళ్ళు పట్టుకొన్నాడు.

"అబ్బబ్బ, ఏమిటండి?" సుందరి ఒక్కసారి మంచం ప్రక్కన చతికిలబడింది.

"ఏమిటేమిటి?" అంటూ శర్మ పడుకున్నవాడల్లా ఒక్కసారిగా లేచి కూర్చున్నాడు. ఈ మాత్రానికే తన భార్య ఎన్నడూ ఇంత బాధపడలేదు.

"వదలండి పుణ్యముంటుంది."

"ఈ మాత్రానికేనా?" భార్య ముఖంలోకి చూచాడు. సుందరి కన్నులు దాదాపు చెమ్మగిల్లాయి.

"మీ కలాగే వుంటుంది."

అతడు చెయ్యి వదిలాడు. ఆమె లేచి వేళ్ళను ఊదుకొంటూ సవరించుకో సాగింది.

"పాపం, ఎంత నొప్పెట్టాయి! నే నూదుతాను ఇలా యివ్వు."

"వద్దులెండి. మన సంగతి ఎవరెరుగనిదిలె." అంటూ చెయ్యి వెనక దాచుకొంది.

"అబ్బే! నే నేమీ చెయ్యను" అంటూ శర్మ ఆమె చేతిని తీసుకొని చూచాడు. ఆ సన్నని మేలిమి శలాకలు కొలిమిలో పెట్టి ఎర్రగా కాల్చినట్లుగా ఉన్నాయి.

"నిజంగానే కందిపోయాయే."

"లేదు పాపం! చాల సుతిమెత్తన వారైతిరి."

"నేను మొరటువాణ్ణా?"

"లేదు. ఈ ముక్కు ఎంత సన్నమో, మీరు అంతే." నంటూ ముక్కు పట్టుకులాగింది.

"నా ముక్కుకేం!"

"పెండ్లప్పుడే ఈ ముక్కు చూచివుండాలిసింది."

"ఏమి చేసేదానివి?"

"ఎవతె పెండ్లి చేసుకొనేది? అందులో ఈ ముక్కు చూచింతరువాతనా?" అంటూ మళ్ళీ సుందరి అతని ముక్కు పట్టుకొంది. శర్మ అమె చెయ్యిపట్టుకొని మెల్లగా లాగాడు. అమాంతంగా సుందరి మంచంమీదికి పడింది.

"మోటు సరసాలను పోనియ్యరుగా?" అంటూ అతని కంఠానికి చేతులు పెనవేసి "ఇక నన్నేం చేస్తారు?" అంది.

"ఏమి చేస్తానా, ఈ తడవ నెడితే ఒకమ్మాయి వాకిలి దగ్గరకుపోయి పడుతుంది."

"అబ్బే, ఆ అబ్బాయికి సాధ్యంకాదు." అంటూ సుందరి గట్టిగా కావలించుకుంది.

శర్మ పొడుగాటిచేయి తలమీదనుంచి మెల్లగా జడమీదుగా వెళ్ళింది. అతని వేళ్లు పిరుదులమీదికీ ప్రాకాయి. జడకొాన తగలలేదు.

సుందరి తన జడకొానను అతని చేతికి అందించింది. చెక్కిలికి గిలిగింతలు పెడుతున్న ఎదురురొమ్ము రోమాలగుండా ఆ మెత్తని సన్నటి వ్రేళ్లు ప్రాకుతూ వున్నాయి.

"విచిత్రం," అని సుందరి ఆకస్మికంగా అంది.

"ఏమిటి?"

"మీవొళ్ళు."

"ఏం? చేతులు అలా వణుకుతున్నాయేమిటి?"

"అబ్బే లేదు......కాని మీ శరీరం........."

"ఎలావుంది?"

"......ఏదోగా......పోనిద్దురూ"

"ఎలావుంది? చెప్పవూ?" ముద్దుతో ప్రాధేయపడుతూ అడిగాడు

"ఆ...ఏమిలేదు......కొత్తగావుంది."

"మీ అమ్మా నాన్నా వాళ్ళుకూడ అలాగే అనుకున్నారు?"

"మీకు కాస్త వొళ్ళు వచ్చిందనుకున్నారా"

"అంతేనా"

"అంతే"

"పాపం నందుడు యీ చీకట్లో అధ్వానపు అడవిలో ఏమి చేస్తున్నాడో?"

"నువ్వేగా అతన్ని అడవికి పంపించింది?"

"నేనా?"

"మరెవ్వరంటా?"

"ఆ కాళికాదేవి సంకల్పమే"

"ఆ జగజ్జనని నిన్ను తలలు మార్చమందా ఏమిటి?

"మార్చమందని నే నంటున్నానా? ఆ తొందరలో పొరపాటు జరిగింది."

"నందునికి చెప్పినట్టు చెబుతావే? ఈ దేహం కావాలని నీవు కోరలేదు?"

"ఛీ మాట్లాడకండి. ఎవరన్నా వింటే నిజమనుకొనేరు"

"ఈ దేహాన్ని గూర్చి నువ్వు ఎన్నిసార్లు నిద్రలో కలవరించలేదు? నీకు నువ్వు చెయ్యాలనుకొనే చేశావు."

సుందరి ముఖం ఎర్రబడింది. దీపపు వెలుగులో అతనికి ఈ మార్పు కనిపించలేదు.

''దేవిపాదాలు సాక్షిగా చెబుతున్నా. నేను చెయ్యాలని చెయ్యలేదు" ఆమె గొంతులో గాద్గద్యం కనిపించింది.

ఇంత నిష్ఠురంగా అన్నందుకు శర్మ నొచ్చుకున్నాడు ఆమెను చూచి జాలిపడ్డాడు. ఆమె ముఖాన్ని తన చేతుల్లోకి తీసుకొని ముద్దెట్టుకున్నాడు

"కేవలం నువ్వు చేశావని చెప్పటానికి వీల్లేదు దీనికి దేవికూడ బాధ్యురాలే. తలలు మార్చేవు సుమా, అని ఒకమాట అనివుంటే సరిపోయేది.

"అయితే ఈ మార్పు మీకు ఇష్టంలేదన్నమాట.'' అన్నది ముక్కు చీదుకుంటూ.

"లేకేం, కాని ఆ మహర్షి అంత నిష్కామంగా తీర్పు చెప్పబట్టి సరిపోయింది. లేకపోతే యీ అమృతపు ముద్దు నాకు దక్కేదా?"

ఫణాఫలకం భూధరాన్ని నులిమివెయ్యాలని చూచింది.

"ఆ ఋషి నిష్కాముడనీ, స్వార్థరహితుడనీ మీ మగవాళ్ళు మురుసుకోవలసిందే'' ఆవరిస్తూవున్న చేతిని మెల్లగా తీసివేసింది.

"అతనికి కామమూ, స్వార్థమూనా?''

''మీకు కనిపించలా?''

"తప్పు, అలా అనకూడదు." ఫణాఫలకం తిరిగి భూధరశిఖరాన్ని అధిరోహించింది.

''అయితే మొదట్లో ఒకవిధంగాను, తరువాత మరొక విధంగాను ఎందుకు తీర్పుచెప్పాలి?"

"రెండు తీర్పులు చెప్పలేదే?"

"మీకు అంతా ఒకటిగానే కనిపిస్తుంది. ఉండండి, చెప్పనియ్యరేం?"

''నా కేమీ తెలియటంలేదు.''

''ఎదుటి మనిషిని నలిపివెయ్యటం తప్ప మరొకటి తెలుస్తుందా? అతని మాటలన్నీ మీకు జ్ఞాపకమున్నా యనుకొంటాను. స్త్రీలను చూస్తే కామం కలుగుతుందనీ, అలా తీవ్రంగా కలిగే కామాన్ని అణచుకోవటమే గొప్పనీ అన్నాడు. నన్ను చూచినప్పుడు కలిగిన వికారాన్ని అణచుకోవటం కోసం పాణిగ్రహణం చేసిన చెయ్యి వున్నవారికే నేను భార్యనౌతానన్నాడు కాని, వెంటనే తన విశా

రాన్ని గుర్తించి అసలు తీర్పు చెప్పాడు. అప్పుడు కూడ అతడు నేనుగా భావించుకుని మరి తీర్పు చెప్పాడు. ఇదంతా నిష్కామమే కాదూ?"

"ఇంతకూ ఆయన నందునికి అన్యాయం చేసేవుంటాడా?"

"అన్యాయం చేశాడని చెప్పానా?"

"సకామ కర్మం ఏమవుతుంది. అన్యాయంకాక?"

"అయితే మీరిప్పుడు అన్యాయం చేస్తున్నారు. పసిపిల్లనుచేసి ఇలా చేస్తారా? అబ్బబ్బ! వదలండి. ఎముకలు కూడా దక్కేటట్లులేవు."

''నిజంగా అన్యాయమే''

"సకామంగా చేసినా, నిష్కామంగా చేసినా సమాజానికి అనర్థకం కలిగించనిపని మాత్రం కాదు. అబ్బా, ఉండండి...... వినిపించుకోరేం? కాస్త గాలి పీల్చుకోనీండి."

"అన్యాయం కాదుగా."

"మీ వేళాకోళాలు మానుతారా లేక..." గాజులు గల్లు మన్నాయి.

భూమి గుండ్రంగాలేదనీ, తామర మొగ్గలు చిన్నవనీ, కాదంబిని పువ్వులు వర్షించదనీ, వాసంతీలత చెమరదనీ, శర్మ కప్పుడే తోచింది. విశ్వవిశ్వంభరను విలయం ఎలా తనలో లీనంచేసుకోగలుగుతూ వుంటుందో అతనికి అవగతం కాలేదు.

త్రియామతారకలు అర్థనిమీలితా లయ్యాయి, మేఘాలు చిక్కచీరయ్యాయి. నిశ్వాసపవనాలు స్వారికివెడలాయి. ముకుళిత కమలదళాల మీద హేమబిందువులు మెరుస్తూవున్నాయి.

ప్రతిరేయీ ఇలాగే గాఢంగా నిశ్వసించినా, నిశ్వసించకపోయినా నాకు ఈ సుందరికథ వ్రాసేబాధ కాని, మీకు వినేబాధకాని వుండేదికాదు. కాని అలా జరగలేదు.

తరువాత జరిగిన సంఘటనలు అర్థంచేసుకోవాలంటే చాల చిక్కులున్నాయి. ఎందుకంటే ఈ సంఘటనలు ఎప్పుడు జరిగాయంటే నేనూ చెప్పలేను. ఆ సుందరి కాని, శర్మకాని మరొకరుకాని అంతకన్నా చెప్పలేరు పైగా వీటిని అర్థంచేసుకోవటంలో పెద్దచిక్కువుంది. ఒక్క సంఘటన ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క విధంగా అర్థమౌతూవుంటుంది. వాటినిబట్టి ఒక్కొక్కరి భావాలు, ప్రవర్తనలు మారుతూ వుంటాయి. ఇలా జరిగినప్పుడు స్థితిగతులు మరీ క్లిష్టాలవుతాయి. వీటిని అర్థమయ్యేటట్లు చెయ్యాలంటే ఎవరికి సాధ్యపడుతుంది?

శర్మకు నందునిదేహం లభించింది. దమనమహర్షి శిరస్సే ప్రధానమని చెప్పినా, "నేను" "నా" అన్నభావాలలో మార్పు లేకపోయినా, అసలు మార్పు ఉండదని ఎవరూ చెప్పలేరు. ఆరోగ్యస్థితిలో ఉన్నప్పటి భావాలకూ, జబ్బు స్థితిలో ఉన్నప్పటి భావాలకూ ఎంత తేడా వుంటుందో మనకు తెలిసిందే. అంటే మనస్సుకూ శరీరానికీ పరస్పర సంబంధంవుంది. మనస్సుకు శరీరంమీది పెత్తనం లేకపోలేదు. కాని శరీరం మన పోలీసుల లాఠీచార్జిలాగా, బ్రిటిష్ రాజకీయతంత్రంలాగా పైకి కనిపించకుండానే తనపని కాస్త చేసుకుపోతుంది. జితేంద్రియులమని గప్పాలు కొట్టుకొనేవారు, దానిని మెచ్చుకొనేవారు, తమ తమ హృదయ చరిత్రలను చదువుకొంటే సత్యం బోధపడకపోదు. అప్పటికీ కాదు వట్టిదేనని ఆత్మవంచన తీసుకొంటే ఎవరేమి చెబుతారు ?

ఇంతకూ శర్మకు దక్కిన నూతన దేహంవల్ల అతనిలో మార్పు వచ్చితీరాలి. వచ్చితీరిందికూడ. అతని పూర్వ శిరస్సునుబట్టి దేహంలోను, దేహస్థితినిబట్టి ముఖంలోను, భావాలలోను మార్పువచ్చింది. ఈ మార్పునుబట్టి అతని అర్ధాంగి అయిన సుందరి చిత్తవృత్తిలోను మార్పు వచ్చింది.

అయితే మనకు సుందరికథ ప్రధానం. అందువల్ల ఆమెలోని మార్పుకు కారణభూతమైన శర్మలోని మార్పులను పరిశీలించాము. యీ మార్పులు ఎప్పుడు ప్రారంభమయ్యాయో, సుందరి ఆనందానికి ఎప్పుడు విఘ్నాలు తొలకరించాయో చెప్పలేము.

ఏ వ్యక్తికైనా అనురాగంకాని, ద్వేషంకాని ఒక్కసారిగా పొడిపడదు. ఆ వ్యక్తికి తెలియకుండానే అల్పాతిఅల్పాలైన కారణాలెన్నో ఆ అనురాగం మొదలైనవాటికి దోహదమిచ్చి పోషిస్తాయి. సుందరిలో కూడా ఇలాగే జరిగింది.

సుందరి శర్మముఖాన్ని నందుని దృఢమైన మొండాన్ని ఎంతో కాంక్షించింది. ఈ రెండూ తన కెంతో బాగుంటాయి అనుకొంది. కాని రెండూ కలిసేటప్పటికి నంద శర్మలకంటె భిన్నమైన ప్రత్యేకదేహం ఏర్పడింది. సుందరి ఇలా జరుగుతుందని కలలోకూడ అనుకోలేదు. అయితే తాను నంద శర్మలకు భిన్నమైన నూతనదేహాన్ని అనుభవిస్తున్న సంగతి ఎప్పుడు ఆమెకు తోచింది ? శర్మ కౌగిలిలో కరగి ప్రపంచాన్నే విస్మరించిన మొదటిరోజుల్లో ఈ స్ఫురణ కలిగివుండదు. మరెప్పుడు ఈ స్ఫురణ కలిగింది ? ఈ స్ఫురణ కలగటానికి కావలసిన పర్వదశకూడ ఆమెలో ఏర్పడి వుండాలి.

పైగా శర్మ తన పూర్వపు అలవాటును పట్టి ముందూ వెనకా బిళ్ళగోచీతో ధోవతి కట్టేవాడు. నందుడంటేనో పంచెను మోకాళ్ళ క్రిందికి దిగనిచ్చేవాడుకాడు. తన దేహంనిండా నందుడు నువ్వుల నూనె పూసుకొని, ఆతైలం ఇంకేటంతవరకూ కసరత్తు చేసి స్నానం చేసేవాడు. బారెడు దూరంలో ఉన్నప్పటికీ ఆవాసన సుందరిలో ఏవో భావాలను రేపేది. శర్మ శిరస్సు అలాంటి వాసనను సహించలేదు. అందువల్ల అతడు తన నూతన దేహాన్ని తైలంతో మర్దించేవాడుకాడు. అందువల్ల సుందరి కిష్టమైన ఆవాసన లభించేదికాదు.

ఇంకొకటి కూడావుంది. ఒక వ్యక్తి యెడల మనకు నిర్వ్యాజానురాగం కలుగుతూవుందంటే మనబుద్ధికి అందక మన అవ్యక్తాని కిష్టమైన ఎన్నో అలవాట్లు, తీరులు, వాలకాలు ఆ వ్యక్తిలో వుండివుండాలి. శూద్ర అలవాట్లన్నీ పైకి సుందరి ఎంత వెక్కిరించినా, గొంతుకుకూర్చునే నందుని శరీరం ఆమె కిష్టం. శర్మకాళ్ళు మొదట్లో అలవాటుచొప్పున గొంతుకు కూర్చునేవి. కాని తరువాత క్రమక్రమంగా శరీరంలో వచ్చిన మార్పువల్ల నైతేనేమి, బుద్ధి బోధకత్వం వల్లనైతేనేమి, శర్మ పద్మాసనం వేసికొని కూర్చునేవాడు. ఇదికూడ సుందరికి కొంత నిరుత్సాహం కలిగించివుంటుంది.

దేహం ముప్పాతిక మూడుపాళ్ళు జీవనవృత్తిమీద ఆధారపడి వుంటుంది. నందుడెప్పుడూ కాయకష్టం చేసేవాడు. ప్రతినిత్యం కసరత్తు చేసేవాడు. శర్మ అంటేనో అలా కాదు. కాయకష్టంలేదు. కేవలం విద్యార్థులకు పాఠంచెప్పుకోవటం, లెక్కాడొక్కా చూచుకోవటం చేస్తూవుండేవాడు. అందువల్ల శర్మకు

నందుని బలిష్ఠదేహం లభించినప్పటికీ, సన్నగిల్లటానికి ప్రారంభించింది. కండలు తిరిగిన దండచేతులు, విశాలవక్షం సన్నగిల్లుతూ వచ్చాయి. బుజ్జికూడ నేనున్నా నంటూ పొడసూపసాగింది. చేతులు, పాదాలు చిన్నవై స్త్రీకి వలె పరిణమించసాగాయి. దేహచ్ఛాయ కూడ పాలిపోసాగింది.

శిరస్సును బట్టి దేహంలో మార్పు వచ్చినప్పుడు దేహాన్ని బట్టి శిరస్సులోను, మనస్సులోను కూడ మార్పులు వస్తాయి. అంతకు ముందు సన్నగా కోమలంగా వున్న పెదవులు కొంత లావు పారాయి. సన్నగా, కోటేరులాగా వుండే ముక్కు లావెక్కి దాదాపు బుర్రముక్కులాగా తయారుకావటం మొదలెట్టింది. అంతకు ముందు కళ్ళు గంభీరంగా దేనికోసమో వురుకుతూ వున్నట్లు వుండేవి. మొత్తం మీద బ్రహ్మవర్చసం ఒలుకుతూవుండేది. ఇప్పుడంటేనో ఆ గాంభీర్యం పోయింది. చిలిపి నవ్వు సంతృప్తి మత్తులు అధికం కాసాగాయి.

దుర్బలదేహమున్న రోజుల్లో, శర్మ సుందరమైన దృఢశరీరాన్ని కాంక్షిస్తూ వుండే రోజుల్లో అతడొక విశిష్టసౌందర్యాన్ని కాంక్షిస్తూ వుండేవాడు. దైవికంగా అతనికి బలిష్ఠమైన నందునిదేహం లభించింది. అతడు ఆరాధిస్తూవచ్చిన సౌందర్యానికి, నూతనంగా ప్రాప్తించిన దేహానికి సంబంధంలేదు. పైగా, నూతన దేహంతో అతని సౌందర్యపిపాసలో కూడ మార్పు వచ్చింది. వీటి ఫలితంగా అతని మనస్సులో విచారం బయలుదేరింది.

సౌందర్యవంతమైన వస్తువు లభించగానే, దాని యందుండే మక్కువ పోతుంది. నందుని సుందర దేహం లభించిం తరువాత, శర్మకు కూడ అందమైన దేహంపై వుండే ప్రీతి సన్నగిల్లింది.

అసలు శర్మలో ఈ శరీరకపు మార్పు రాకపోయినా, సౌందర్యపిపాస తగ్గివుండాలి. అన్వర్థ నామధేయ అయిన సుందరిని అతడు పెండ్లిచేసుకొన్నాడు కదా అని అడుగవచ్చును. నిజానికి అంతేకాని, స్థితిగతుల వైపరీత్యంవల్ల శర్మలో ఇది మరీ విషమించింది. మొత్తంమీద శర్మలో వస్తూవున్న మార్పులు సుందరిని కలతపెట్టసాగాయి. భర్తలో వస్తూవున్న మార్పులు చూస్తూవున్న సుందరికి నందునిలోకూడా ఇలాంటి మార్పులే వస్తూ వుండవచ్చునని పొడకట్టింది.

ఈ ఊహ తట్టగానే ఆమెలో కుతూహలం బయలుదేరింది.

నందుడు ఎలా మారివుంటాడు? ఇప్పుడెలా వుంటాడు? ఆ కాళ్ల చేతులు, ఆ రొమ్ము, ఆ వీపు ఎలా వున్నాయో? ఆ దుర్బల దేహంతో, ఆ అధ్యా

న్నపు అడవిలో ఎంత అవస్థపడుతున్నాడో, ఆ ముక్కు కళ్లు పెదవులు మారి పోయాయి కాబోలు! అతనికి నిజంగా అన్యాయం జరిగింది. అతన్ని పీడ్కొని వచ్చేనాడు నీ దేహాన్ని చక్కగా చూచుకొంటా నన్నాను. ఆ దేహ మిప్పుడు సన్నగిల్లిపోయింది. ఆ పిచ్చిబాబు ఆ దుర్బలదేహంతో ఆ శోచనీయ ముఖంతో దిగులు దిగులుగా చెట్టు పుట్టా పట్టుకొని తిరుగుతున్నాడు కామాలు! ఇలాంటి చింతలు సుందరి మనస్సును కలత పెట్టసాగాయి మళ్ళీ సుందరి భర్తకౌగిటిలో నిద్రిస్తూ, నందుణ్ణి కలవరించసాగింది. మనః ప్రవృత్తిని (యోగసిద్ధులు తప్ప) ఎవ రరికట్ట కలుగుతారు? కాలక్రమేణ సుందరికి ప్రొద్దులునిండి, కొడుకును కన్నది. పిల్లవాడికి చాలవరకు తల్లిపోలికలే వచ్చాయి. ముక్కు మొగం అచ్చంగా తల్లివే. శరీరంలో మాత్రం కొన్ని తండ్రిపోలికలు—అంటే శర్మ పూర్వ దేహపు పోలికలు వచ్చాయి.

సాధారణంగా కాలగమనంవల్ల, స్థల పరివర్తనవల్ల, చీకుచింతలు మరిచిపోటా నికి వీలేర్పడటమే కాకుండా కొంత మార్పు వస్తుంది. పైగా, శిశుపోషణలో నిమగ్నమైఉన్న సుందరి ఈ విషయం పూర్తిగా మరచిపోయి వుండవలసింది.

కాని, అలా జరగలేదు. కొడుకు తల్లి భావాలు ప్రజ్వరిల్లటానికి తోడ్పడ్డాడు. అతని సన్ననిదేహం చూచినప్పుడల్లా సుందరికి నందుడు జ్ఞప్తికి వస్తూవుండే వాడు. పసిపిల్లను సహజంగా ఎక్కువ కన్నార్పకుండా చూస్తూవుంటారు. ఈ చూపులు చూచినప్పుడు శర్మ పూర్వపు చూపులు జ్ఞప్తికి వచ్చేవి. దీనితోపాటు నందుడు జ్ఞప్తికి వచ్చేవాడు.

ఇలా నాలుగు సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఈ మధ్యకాలంలో శర్మలో ప్రారంభమైనవని చెప్పుకొన్న మార్పులు సమగ్రమయ్యాయి. ఈ మార్పులను చూస్తూవచ్చిన సుందరి యీ కాలంలోనే, అంటే యీ ఆలీనావస్థలోనే పూర్తిగా గమనించగలిగింది.

కొడుకును చూచినప్పుడూ అతని ముద్దు ముద్దు మాటలు విన్నప్పుడూ సుందరికి నందుడు దగ్గరుంటే ఎంత బాగుండేది! అని అనిపించేది. "నందుడు తన కొడుకు చిలిపిచేష్టలను చూచి, ఎంత సంతోషిస్తాడో! ఆ నంగిమాటలను విని ఎంత మురిసిపోతాడో! తన కొడుకును చూచుకోటానికి అతడు నోచుకో లేదా?" అని ఆమె బాధపడేది.

ఎలాగైనాసరే, ఒకసారి నందునికి కొడుకును చూపించివద్దామన్న బుద్ధి పుట్టింది. అతని కొడుకును అతనికి చూపించటానికి వెళ్ళితే, తప్పేముంది?

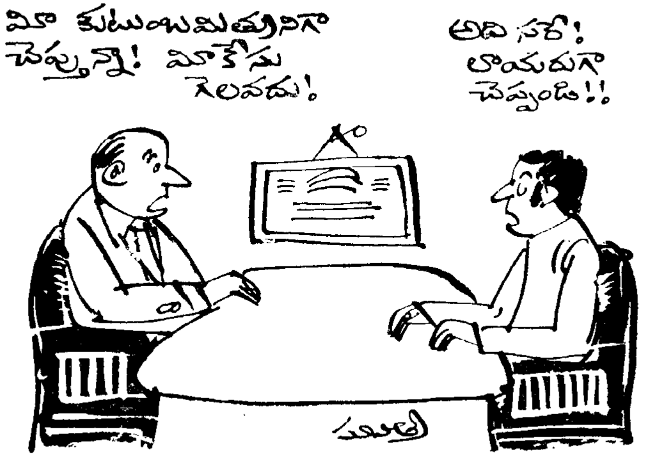

శర్మమాత్ర మేమనుకొంటాడు? తన తలంపు దుష్టమైనది కాదే? తన తలంపు అన్యథాగా లేనప్పుడు, ఎవ్వరేమనుకొంటే ఏమయిపోయింది? అయినా యీ కాస్త మాట శర్మ చెవిని వెయ్యవచ్చునుకదా! అతడు తీరా పల్లకాదు అంటే? అతని మాట త్రోసివేసి వెళ్ళటం దేనికి? అతని మనస్సుకు నొప్పి కలిగించటం దేనికి? అతనికి కష్టం కలిగించకుండానే పోయి కొడుకును నందునికి చూపించనూ చూపించవచ్చు. మళ్ళీ రానూరావచ్చును.

ఇలా మథనపడ్డ సుందరి శర్మ ఊరికెళ్ళిన రోజున కొడుకును తీసుకొని ఇంట్లో చెప్పకుండా బయలుదేరింది. గ్రామాలు దాటింది. నదులు దాటింది. దారి అడిగి తెలుసుకొంటూ ప్రయాణం సాగించింది. "పసికుర్రవాడితో ఇలా ఒంటరిగా వెళ్ళుతున్నావేమమ్మా? మీ మగవా రేమయ్యారు" అని ప్రశ్నిస్తే, "యీ పిల్లవాని తండ్రి సన్యాసం పుచ్చుకొని తపస్సుకి వెళ్ళారు. వీడిని వారివగ్గరకు తీసుకొని వెళ్ళి ఆశీర్వాదం పొందుదామని వెళ్ళుతున్నాను. అనుగ్రహించి వీడికి విద్యాభిక్ష పెడతారన్న ఆశతో పోతున్నాను" అని చెప్పేది. దానితో ప్రతివారికీ కనికరం కలిగి చేయగలిగిన సహాయం చేశారు. స్త్రీల కష్టాలను చూస్తే ఎవరికి దయకలగదు?

ఎలాగైతేనేం సుందరి కొడుకుతో కాకులుదూరని కారడవీ చీమలు దూరని చిట్టడవీ (?) గడిచి నందుడున్న ఆశ్రమవాటికకు చేరుకొన్నది అప్పటికింకా పొద్దు బారెడుంది. దూరాన నందుడు సన్నజాజికి నీళ్ళు పోస్తూవున్నాడు. ఉత్సాహంతో సుందరి కేక వేసింది. అతడు తిరిగి పారజూచాడు. తనకోసం వచ్చేవారు

ప్రపంచంలో ఎవరున్నారా అని మొదట్లో విస్తుపోయాడు. మళ్ళీ ఆమె కేక వేసింది.

వెంటనే నందుడు కంఠాన్ని గుర్తుపట్టి ఒక్క పరుగున ఆమె దగ్గరకు వచ్చాడు. "నా కోసమే—నా సుందరీ, నా స్వప్నదేవత, నా ఆరాధ్య దేవత వచ్చిందా? నన్ను అనుగ్రహించటానికి దిగివచ్చిందా? ఆ లోకాలన్నీ దాటి వచ్చిందా? నమ్మలేను. నిజంగా సుందరివే?"

"ఔను నేనే."

సుందరి ఊరకనే నిలబడలేక, నందుణ్ణి కౌగిలించుకొంది. ఆమె పూర్వభావ లతల పాదులు తిరగబారాయి.

"ఈ నిర్భాగ్యునికోసమే?"

"ఆ" అంటూ అరమోడ్పు కన్నులతో సుందరి నందుని రొమ్ము వేళ్ళతో కొలిచింది. "అమ్మా! అమ్మా" అంటూ కుర్రాడు తల్లి దగ్గరకు వచ్చాడు. మామిడి చిగుళ్ళ మధ్యలోంచి కోయిల నగర్వంగా కుహూ మంది.

"ఎవరది" సుందరి తల నిమురుతూ నందుడడిగాడు.

"వాడా!" సుందరి మెత్తగా నవ్వింది.

"అమ్మా, అవో కాయలు బావున్నాయె. తింతాను. కోసిపెత్తవూ" అంటూ కొడుకు తల్లి కొంగు పట్టుకున్నాడు.

"నేను కోసిపెడుతా, రా" అని నందుడు చేతులు చాచాడు.

"నేను నీ దగ్గిరికి రాను, రానంటే"

నందుడు కుర్రవాణ్ణి ఎత్తుకొని తన కుటీరంవేపు సాగాడు. సుందరి వెంట వస్తూవుంది.

"కాయలెయ్యి?"

"కుటీరంలోకి వెళ్ళింతరువాత యిస్తాను."

"ఆ పువ్వు కోసిపెత్తవూ."

"నందివర్ధన పూవా?"

"కాదు అదేం! అది."

గులాబీపూలు రెండుకోసి ఒకటి పిల్లవాడికిచ్చి నందుడు సుందరివైపు చూచాడు. ఆమె దగ్గరకు వచ్చి నిలబడింది. అతడు రెండో పువ్వు ఆమె జడలో పెట్టబోయాడు.

" అమ్మా నాదిగాదూ, " అంటూ కుర్రాడు రెండో పూవుకూడ లాక్కొన్నాడు.

"చూశావా నీ కొడుకు ఆశలు!" సుందరి నవ్వింది.

"మన అబ్బాయా?"

"నువ్వు అప్పుడు నందుడువి కాదు."

నందుడు మరి రెండు పూలు కోశాడు.

"అవి కూల నావే" కుర్రాడు మారాంచేశాడు.

"మగవాళ్ళ స్వార్థం ఎక్కడకు పోతుంది?'' అంటూ సుందరి క్రీగంటిచూపు మాచింది.

"స్త్రీలకు స్వార్థమంటే ఎలా వుంటుందో కూడ తెలీయదురా బాబా! పరుల కష్టనిష్ఠూరాలు కనిపెట్టి, మరీ నడచుకుంటారు." అంటూ రెండు పూలు ఆమె జెడలో పెట్టాడు.

"నిజమే పాపం?" అని సుందరి గునిసింది.

నందుడు తన కుటీరద్వారంలో కుర్రవాణ్ణి దించి ముందు పూలు వేశాడు.

"కాయలెయ్యి?" అని కుర్రాడు అడిగాడు.

"ఇదిగో తెస్తున్నా," అంటూ నందుడు లోపలికి వెళ్ళి, రెండు మామిడి కాయలు, రంగురంగుల పూలు తెచ్చి, పిల్లవాడికిచ్చాడు సుందరి వాకిలి కానుకొని కొడుకు ఆటలను చూస్తూ నిలుచుంది.

"మంచి నీళ్ళక్కరలేదా?"

కావాలని సుందరి నందునితో లోపలికి వెళ్ళింది. అతడు కొబ్బరిబొండం కొట్టి నీళ్ళిచ్చాడు. ఆమె దప్పిక తీర్చుకొని తడికకానించి పరిచివున్న కృష్ణాజినం మీద కూర్చుంది.

"నిన్ను చూస్తానని అనుకోలేదు."

"నువ్వు చాల మారిపోయావు?"

"నీకన్నానా?" నందుడు ఆమె ప్రక్కన వచ్చి కూర్చున్నాడు

"నేనేమి మారిపోయాను?"

"చాల మారావు."

"ఏమిటీ ఆ మార్పు?"

"నిజం చెప్పు, నీవు మొదట్లో ఇంత నిర్దయురాలివా?"

"నేను నిర్దయురాలనా?" స్నిగ్ధనేత్రాలతో నందుణ్ణి చూచింది

"లేదు."

"అయితే నాలో వచ్చిన మార్పేమిటి?"

"అందం చూపులలో మత్తు ఎందుకు రావాలి?" సుందరి ముఖాన్ని నందుడు తనవైపు లాక్కున్నాడు.

"పొరపాటే!"

బలవంతాన లాగబడినట్లుగా అతనిపై కొరిగింది.

"కాదంటావా? ఈ నిండుతనం ఎందుకు రావాలి?"

"ఈ నిండుతనం?"

"ఈ నిండుతనమే"

"వదలండి, ఎక్కడికిపోయినా, బాధ తప్పనట్లుంది!"

"ఎక్కడికి వెళ్ళితే బాధ?" (సుందరి నాలుక కొరుకుకుంది)

"ఇంతదూరం వచ్చానా! ఇది బాధ కదా?"

"నిజమే, పాపం! దారిలో ఎన్ని అవస్థలు పడ్డావో?"

"నీవుమాత్రం అవస్థపడుతూవుండలేదా? ముక్కు చూడు! ఎలా సన్నబడి పోయిందో, అమ్మాయి, ఈ ముక్కుతో పొడుస్తావా యేమిటి

''నిజంగా సన్నబడిందా?"

"అబద్ధం చెబుతున్నానా? ఈ పెదవులూ అంతే "

"కళ్లు మూస్తావేం?"

"నీ చూపులతో నన్నొకసారిగా త్రాగేసెయ్యవూ?"

"నిజంగా తాగి వెయ్యగలిగితే"

''త్రాగివేయకండి. పుణ్యముంటుంది, ఒక్కసారిగా త్రాగివేస్తే తరువాత ఏమిచేస్తావు? '

"తరువాత జీర్ణించుకుంటాను."

"ఇది నిజంగా శర్మ దేహమేనా!"

"అమ్మా, పూలు పలుతున్నాయే. ఏలుకోనా?"

"ఏరుకో, అవతలకి వెళ్ళకు''

"ఇక్కడేవుండి ఏలుకొంటానే''

''ఎక్కడివీ ఆ పూలు''

''ఈ వెదురు తడిక కల్లుకొంది సన్నజాజి-దాని పూలు^మాలు

"ఏ తడిక?"

"నా కాయలు తాకితే ఊలుకోను. ఇదే చెప్పుతున్నా"

"మీకే చెప్పేది"

"ఏమిటి"

"వాడి కాయలు తాకితే, వూరుకోడట. తరువాత మీ యిష్టం.''

ఇలా రెండు రోజులు పిల్లవాడు కుటీరం ముంగిట కాయలను చూచుకొంటూ, పూలు ఏరుకొంటూ గడిపాడు. మూడోరోజున తెల్లవారకముందే శర్మ నందుని ఆశ్రమవాటికలో ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

శర్మ ఊరినుంచి ఇంటికి తిరిగిరాగానే, సుందరి కోడుకుతో సహా కనపడ లేదని అత్తమామలు చెప్పి యేడ్చారు. అతడు ఆజ్యంపోసిన అగ్నిహోత్రుడౌ తాడని వూళ్ళోవాళ్ళు అనుకున్నారు. కాని, అలాంటిదేమీ జరగలేదు. అనుభవం గడించిన వ్యక్తి కాబట్టి, ఏమీ పొక్కలేదు. మొదటినుంచీ నందుడెక్కడున్నాడో అతను కనుక్కొంటూ వచ్చాడు. సుందరికి చెబితే, అక్కడికి వెళ్ళుతుందేమో నన్న భయంతో ఆమెకు చెప్పలేదు.

సుందరి కనిపించలేదన్న సంగతి తెలియగానే శర్మ ఏకాయెకిని నందుని ఆశ్రమవాటికకు వచ్చి. నదిఒడ్డున కూర్చున్నాడు. ఆ చీకట్లో వారికి నిద్రా భంగం కలిగించటానికి అతడు ఇష్టపడలేదు. తెల్లవారుతూ వుండగా సుందరీ నందులు అంగవస్త్రాలతో నదీ స్నానానికి బయలుదేరారు.

కొంతదూరాన వుండగానే సుందరి శర్మను గుర్తుపట్టింది. సిగ్గు జంకులతో ఇద్దరూ అతన్ని పలుకరించారు.

''క్షమించాలి. మీతో చెప్పకుండా వచ్చాను. మీ మిత్రుణ్ణి చూడాలన్న ఆతురతతో ఇలా చేశాను'' అని సుందరి అన్నది.

''అవును, భర్త దేహాన్ని చూడటానికి వచ్చావు. అందువల్ల నందునిపై కోపగించుకోవలసిన పనిలేదు. నందా, నిన్నుకూడ క్షమిస్తున్నాను. కాదు. నువ్వే నన్ను క్షమించాలి. నీకు నేను అన్యాయంచేశాను. దమనమహర్షి తల్పప్రధానమని చెప్పగానే, సుందరిని నాతో తీసుకువెళ్ళి, నీ కన్యాయం చేశాను. సాధారణంగా స్వవిషయాలలో ఒకవ్యక్తి నిష్పాక్షికంగా, నిర్లిప్తంగా ఆలోచించి వ్యవహరించటం చాల కష్టసాధ్యం. జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. గత చరిత్రనుబట్టి చూస్తే, సుందరి నీవులేకుండా నాతో కాని, వుండలేదని స్పష్టమవుతూవుంది. ఇద్దరితోకలసి ఒక స్త్రీ కాపురంచేయటం అధర్మం. ఇలాంటి అధర్మానికి నీవు కాని, సుందరికాని ఒడిగట్టరని నా విశ్వాసం" అని శర్మ అన్నాడు.

"మీ వాక్యాలు ధర్మసమ్మతంగా వున్నాయి. స్త్రీ యెన్నడూ పెక్కుమందితో కాపురం చెయ్యకూడదు. అలాంటిదానికి నేనేమాత్రం సహించలేను." అంది సుందరి

''దీనికి నేనూ అంగీకరిస్తాను" అన్నాడు నందుడు.

''ఆ పక్షంలో మనకు ఒకటే కర్తవ్యం మిగిలివుంది. నీవులేక కేవలం నాతో కాని, నేనులేక కేవలం నీతోకాని, సుందరి వుండలేదు మనలో ఏ ఒక్కరు లేక పోయినా, సుందరి హృదయం పరితపిస్తుంది. అందువల్ల, మనం ఇద్దరం చనిపోవటం మంచిది. అప్పుడు సుందరి మన యిద్దరితో సహగమనం చేస్తుంది. మనం యిరువురిలో ఎవరు మిగిలిఉన్నా సుందరి సహగమనం చేయటానికి శాస్త్రమూ అంగీకరించదు, పైగా, ఆమె హృదయమూ ఎంతో బాధపడుతుంది. అందువల్ల మనం ఇద్దరమూ చావటం మేలు. అయితే, ఆత్మహత్య మహాపాప మని శాస్త్రాలు చెబుతూవున్నాయి. కాబట్టి, మనం ఇరువురమూ ఒండొరులను

పొడుచుకొని చనిపోదాం. అప్పుడు సుందరి సహగమనం చేస్తుంది" అన్నాడు శర్మ.

"అయితే, కుర్రవాడో మరి?" అన్నది మాతృహృదయం.

"అవును, ఈ విషయం ఆలోచించవలసిందే" నని నందశర్మ లన్నారు.

"నేను విధవనై జీవిస్తే, ప్రయోజనమేముంటుంది? వాడికి ఎవరు తోడ్పడుతారు? నేను మీతో సహగమనం చేస్తే, మనమీది గౌరవంతో వాణ్ణిలోకం ఆదరిస్తుంది." అని సుందరి సూచించింది.

"అయితే, కత్తులున్నాయా?" అని నందుడు అడిగాడు.

"వచ్చేటప్పుడు ఆలోచించే రెండు కత్తులు తెచ్చాను," అంటూ శర్మ తన దగ్గరనున్న రెండు కత్తులు సుందరికిచ్చాడు.

ముగ్గురూ కలిసి నందుని కుటీరం దగ్గరకు వచ్చారు. సుందరి వారిద్దరినీ బ్రతిమాలుకొని ఒప్పించి, వారికి విరిపాన్పు సమకూర్చింది. ఇరువురు ఒండొరులను పొడుచుకొని శయ్యమీద ఒరిగారు.

తాను సహగమనం చేయదలచిన సంగతి సమీపంలోఉన్న ఋషికి తెలియజేసి, ఆ క్రియను శాస్త్రోక్తంగా జరిపించవలసిందని సుందరి కోరింది. ఈ వార్త నాలుగు దిక్కుల గప్పున పొక్కి ఋషులు, ప్రజలు నందుని ఆశ్రమ వాటికకు చేరుకున్నారు. గంధపు చెక్కలతో చితి ఏర్పడింది. చితమీద యిరువురి శవాల మధ్య సుందరి కూర్చుంది.

సుందరి కొడుకుచేత శాస్త్రోక్తంగా తలకొరివి పెట్టించారు. మూడు దేహాలు ప్రకృతిలో లీనమయ్యాయి.

త్వరలోనే అక్కడ సుందరీదేవి ఆలయం ఏర్పడి, ఉత్సవాలు సాగుతూ వచ్చాయి